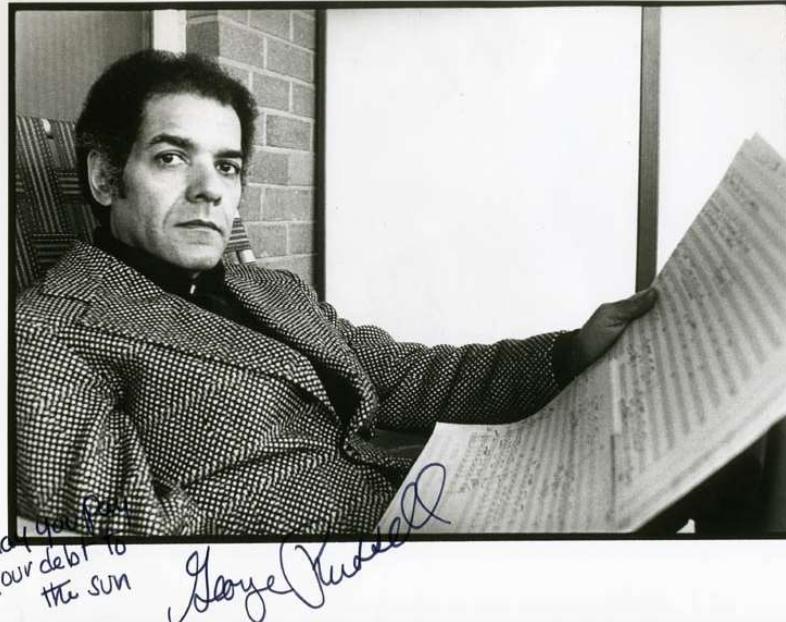

salt peanuts*

George Russell med «The African Game»

George Russell 60 år. Foto: Randi Hultin

George Russell

– fra Lydia til Oslo og tilbake

Et drama i to akter og 15 events

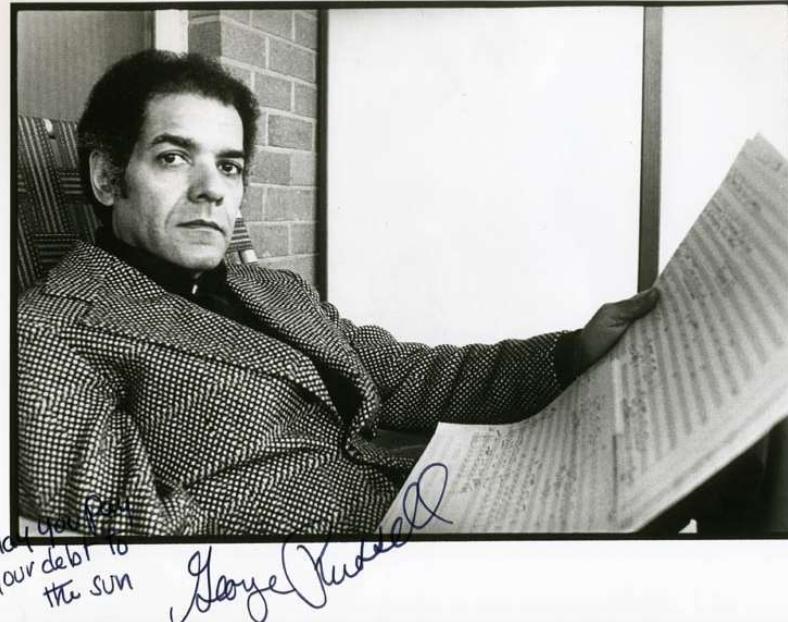
Johan Hauknes

OJC/salt peanuts*

13. juni 2023, kl. 19.07
@ Nasjonal jazzscene

salt peanuts*

George Russell med «The African Game»

George Russell 60 år. Foto: Randi Hultin

George Russell

– eller Møtet med den Signifikante Andre

Et drama i to akter og 15 events

Johan Hauknes

OJC/salt peanuts*

13. juni 2023, kl. 19.07
@ Nasjonal jazzscene

salt peanuts*

Tenk deg ...

- ▶ Det er slutten av juli 1965. Den femte jazzfestivalen i Molde er i gang
  - ▶ Det er lørdagskvelden, 31. juli (muligens fredag 30. juli)
- ▶ Du er i
  - ▶ Alexandrakjelleren, Molde
    - ▶ Det er tid for den "moderne" jammen
- ▶ Jamkompet i år er
  - ▶ Terje Bjørklund, Per Løberg og Jon Christensen
- ▶ Jan Garbarek stiger opp på podiet, og begynner å spille.
  - ▶ Han kjører på ...
  - ▶ Jon sitter bak, konsentrert, øser på med energi
  - ▶ Jan lukker øynene, konsentrerer seg om energien, om swingen ...

Kongsberg kino, juni 1965. Foto: Arthur Sand

salt peanuts*

Tenk deg ...

- ▶ Det er slutten av juli 1965. Den femte jazzfestivalen i Molde er i gang
  - ▶ Det er lørdagskvelden, 31. juli (muligens fredag 30. juli)
- ▶ Du er i
  - ▶ Alexandrakjelleren, Molde
    - ▶ Det er tid for den "moderne" jammen
- ▶ Jamkompet i år er
  - ▶ Terje Bjørklund, Per Løberg og Jon Christensen
- ▶ Jan Garbarek stiger opp på podiet, og begynner å spille.
  - ▶ Han kjører på ...
  - ▶ Jon sitter bak, konsentrert, øser på med energi
  - ▶ Jan lukker øynene, konsentrerer seg om energien, om swingen ...

Kongsberg kino, juni 1965. Foto: Arthur Sand

Så ... skjer
det noe!

Hva skjedde nå?

- ▶ Jon forteller hva som skjedde
  - ▶ – Vi hadde kompjobb på jammen i Alexandrakjelleren i 1965, Terje Bjørklund, Per Løberg, og jeg, og Jan var der. ... på jammen en kveld satt jeg og spelte som jeg pleier å gjøre, mens også Terje Bjørklund spelte. Men så plutselig ... var det et helt annet pianospill. Jeg tenkte, «**Hva er det Terje holder på med nå'a?**»
  - ▶ Så så jeg opp, og der satt **George Russell ved pianoet**. ... Han begynte med sine ... du veit ... Dette var ... **kjempegøy, da veit du.**
- ▶ Jan bekrefter historien

Litt seinere i festivalen spilte jeg på en jam. Jeg sto med øynene igjen og spilte. Terje Bjørklund spilte piano.

Plutselig skjedde det noe vanvittig i kompet, det eksploderte, liksom. Det var som om jeg fikk en rakett i rompa, jeg tok av som ei kule, det ble helt ekstatisk. Etterhvert som jeg fikk snudd meg, fikk jeg se George bak pianoet. Han hadde hørt på oss, hadde følt den energien som var der da, kutta tvers over og satte igang noe som var den energien.

Hva skjedde nå?

- ▶ Jon forteller hva som skjedde
  - ▶ – Vi hadde kompjobb på jammen i Alexandrakjelleren i 1965, Terje Bjørklund, Per Løberg, og jeg, og Jan var der. ... på jammen en kveld satt jeg og spelte som jeg pleier å gjøre, mens også Terje Bjørklund spelte. Men så plutselig ... var det et helt annet pianospill. Jeg tenkte, «**Hva er det Terje holder på med nå'a?**»
  - ▶ Så så jeg opp, og der satt **George Russell ved pianoet**. ... Han begynte med sine ... du veit ... Dette var ... **kjempegøy, da veit du.**
- ▶ Jan bekrefter historien

Men det er
det som skjedde etterpå ...
som var det viktige!

Etterpå ... Jon

- ▶ Jon fortsatte;
- ▶ – Etterpå fikk vi snakket sammen. Og da spurte [Russell] om Jan og jeg kunne tenke oss å komme til Stockholm for å være med i sekstetten og storbandet hans. **Så vi tenkte, ja, fader, det hadde vært gøy.**
- ▶ Jan gikk på [gymnaset] og jeg hadde ikke noe å gjøre – så det skulle la seg gjøre. Men når George dro dagen etterpå, tenkte vi, at **det er sånn det er, ikke sant?** Folk er snille og hyggelige, og sier sånt. Så vi tenkte ikke noe mer over det.
- ▶ – Så gikk det et halvt år, ... **og så ringte Russell.** Og jeg kunne dra med en gang, så det gjorde jeg. **Viktig greie for meg, ... igjen!** Alle de beste amerikanske som bodde i Sverige på den tida var med – og de beste svenske. Don Cherry var med. Det var kjempegøy for meg. Jeg jobba mye der.
- ▶ – De storbandarrangementene var skrevet ned, alt var der, cymbaler, basstromme, skarptromme ... **lange j..lige noter.** Trommeslageren skulle sette inn blåsere her og der og alt sånt noe.
- ▶ Jeg ... **kjøpte alt jeg fant av plater med George Russell** før jeg dro til Stockholm og spelte dem dag ut og dag inn. Hele tida. Måtte lære meg disse arrangementene utenat – for jeg leste j...lig dårlig noter. Det gjør jeg ennå.

Etterpå ... Jan

- ▶ Jan ga sine vurderinger,

«Selve konserten med sekstetten åpnet døra hundre grader til for meg. Inntil da hadde jeg jobba med å stå på når jeg spilte, med å få det til å lukte svidd, med å få det til å swinge. Da jeg hørte Georges musikk var det som å få et helt annet innblikk, som å møte en musikk med helt andre siktepunkter. Da begynte det å fare bilder forbi inne i hodet mitt. Jeg ante at jazz kunne brukes til noe annet enn det jeg hadde vært opptatt av.

- ▶ ... Kvelden etterpå møtte jeg ham. Han bodde i Sverige da, og ville ha meg med over.

- Da åpnet plutselig den døra seg: Musiker, var dét noe man skulle bli? Reiste man til Sverige for å spille, da var man vel profesjonell musiker?

Men jeg gikk på gymnaset, og det var ikke snakk om å slutte da. George sa han ville ta kontakt med meg senere, men jeg tenkte selvfølgelig at det aldri ville bli noe av. Jeg fikk høre at han hadde skrevet en bok om musikkteori, noe jeg ikke visste noenting om. Jeg fikk tak i boka, «The Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization.» Jon Christensen reiste over til Sverige for å spille med George.

Seinere ringte George. Han var i Oslo, bodde på Grand og ville gjerne treffe meg. Jeg trodde ikke det var sant, omrent, og dro ned så fort jeg kunne. Han gav meg ti kilo noter jeg skulle gå igjennom. Så begynte jeg å jobbe jevnlig sammen med George til han vendte tilbake til Statene i '72/'73. For meg kom det mye godt ut av det møtet i Molde.»

salt peanuts*

Esoterisk kunnskap – Esoteriske sirkler

- ▶ George Russell presents the Esoteric Circle
- ▶ Jan Garbarek, Jon Christensen,
Arild Andersen, Terje Rypdal
- ▶ Innspilt
  - ▶ Henie-Onstad Kunstsenter
  - ▶ Bjørnar Andresen, lydtekniker
  - ▶ oktober 1969
  - ▶ Flying Dutchman FD-10125
- ▶ Esoteric Circle (JG)

Schema huius præmissæ diuisionis Sphærarum.

Mannen som lyttet: George Russell

- ▶ ★ 23. juni 1923, Cincinnati OH
- ▶ † 27. juli 2009, Boston MA

- ▶ Mor 19 år gammel, navn ukjent, (Mary Smith), ukjent far
- ▶ adoptert 25. juni 1923 av Bessie og Joseph Russell

- ▶ Begynte spille trommer i speideren,
  - ▶ Og ... han sang **ikke** med Fats Waller.
- ▶ Tenorsaksofonist (Earl Hines, P Whiteman, ...), arrangør (Benny G, Count Basie, Sonny Stitt, ...), komponist (Trav'lin Light) **Jimmy Mundy** til hans fostermor:
  - ▶ Look, ... George belongs in music!

- ▶ Listen to the Silence!
  - ▶ And write me som **Funky fugues**

George Russell at 100 – The Man from Lydia

- ▶ January 24, 2023: Workshop with OJKOS – The Oslo Jazz Composers' Orchestra
  - ▶ Topics: George Russell's interactions with and importance for Norwegian jazz
  - ▶ The Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization – The Whats and Hows
- ▶ May 30, 2023: Workshop with Andy Wasserman
  - ▶ The Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization and Russell's use of it
- ▶ June 13, 2023: Oslo Jazz Circle
  - ▶ Open lecture
    - ▶ George Russell – The Man and the Music
    - ▶ The Lydian Chromatic Concept and its interpretations
    - ▶ George Russell's impact on Norwegian Jazz
- ▶ The centenary celebration was initiated by Johan Hauknes through Oslo Jazz Circle and salt peanuts* with collaborators
  - ▶ OJKOS – The Orchestra for Jazz Composers in Oslo
  - ▶ Østnorsk jazzsenter
  - ▶ Oslo jazzfestival

George Russell at 100 – The Man and the Music

- ▶ July 4, 2023: George Russell at the Kongsberg Jazz Festival
  - ▶ Open lecture on Russell's concerts at Kongsberg Jazz Festival and
  - ▶ his collaboration with Norwegian musicians
- ▶ August 10, 2023: Open workshop with Andy Wasserman
  - ▶ The Musical Implications of the Lydian Chromatic Concept
- ▶ August 14, 2023: Presentation of nine Commissioned works
  - ▶ at Oslo Jazz Festival, celebrating
  - ▶ George Russells meeting and interactions with young Scandinavian jazz composers of the 1970s
  - ▶ Commissioned to OJKOS
  - ▶ The young jazz composers of the 2020s meeting George Russell
    - ▶ Seven new compositions, composed in the spirit of George Russell
    - ▶ Two arrangements of George Russell compositions
- ▶ The centenary celebration was initiated by Johan Hauknes through Oslo Jazz Circle and salt peanuts* with collaborators
  - ▶ OJKOS – The Orchestra for Jazz Composers in Oslo
  - ▶ Østnorsk jazzsenter
  - ▶ Oslo jazzfestival

The Composers

Sigrid Aftret
Henriette Eilertsen
Alexander Hoholm
Tancred Heyerdahl Husø
Magnus Murphy Joelsen
Rickard Köster
Andreas Rotevatn

Fundamentet skapes

- ▶ Tuberkulose 1942
  - ▶ Grunnkurs harmonilære og musikkteori
- ▶ Spiller trommer i Benny Carters orkester i Chicago
  - ▶ og selger sin første komposisjon/arr til Carter
  - ▶ «New World», 1944
- ▶ Flytter til New York i 1945
  - ▶ George Russell til Miles Davis : **«What's your musical aim?»**
  - ▶ Miles svarer: **«to learn all the changes!»**
  - ▶ But surely, Miles kan jo «all changes»
- ▶ Det nye spørsmålet: Hva er det mellom akkordene? Er det noe annet?
  - ▶ George Russell hørte **noe**, men greide ikke identifisere det.

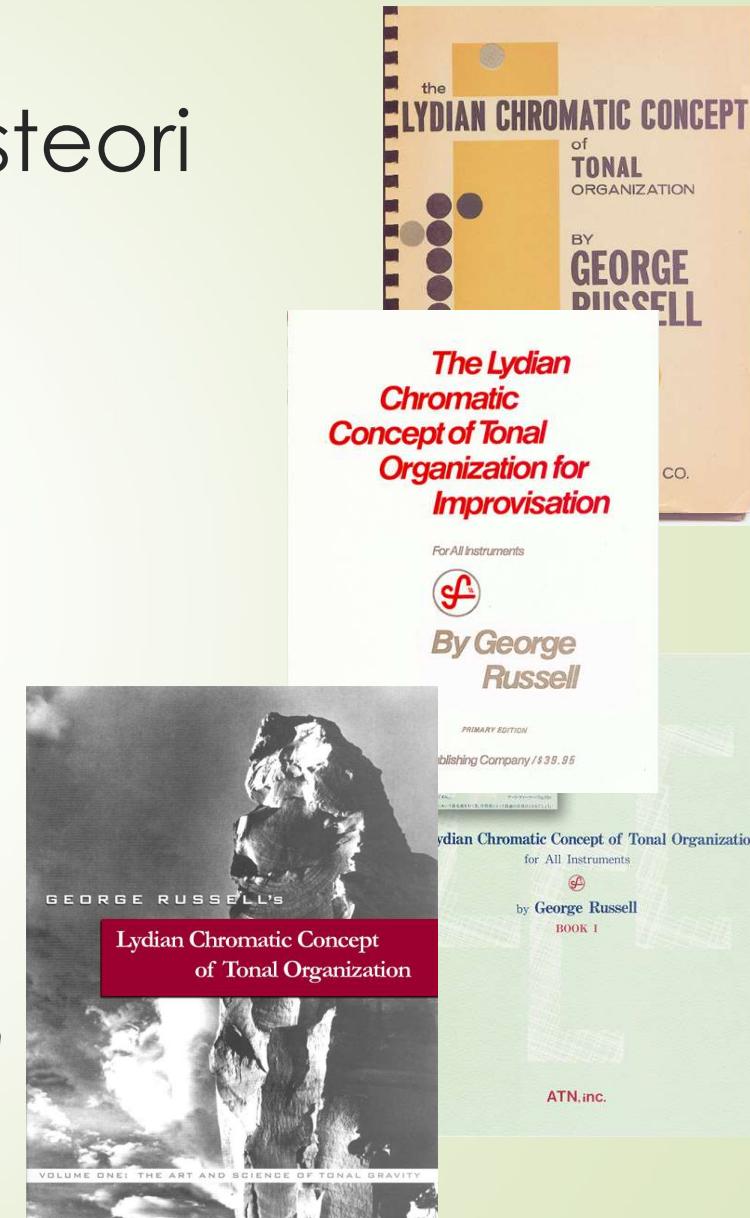

salt peanuts*

Mot en generell gravitasjonsteori

- ▶ Miles' spørsmål ble det musikalske eplet som utløste
  - ▶ en livslang utvikling av det George Russell hørte i 1945
  - ▶ Han kunne ha kalt verket
- ▶ **De revolutionibus orbium musicalium**
  - ▶ Om de musikalske sfærers omdreininger
- ▶ Men i stedet valgte han å kalle det
- ▶ **The Lydian Chromatic Concept of Tonal Organization**

Cubano Be – Cubano Bop

- ▶ Dizzy Gillespie, tp, dir
- ▶ Chano Pozo, congas, bongos, chanting vocal
  - ▶ tp: Benny Bailey, Dave Burns, Elmon Wright, Lamar Wright
  - ▶ tb: Ted Kelly, William Shepherd
  - ▶ as: John Brown, Howard Johnson
  - ▶ ts: Joe Gayles, Big Nick Nicholas
  - ▶ baris: Cecil Payne
- ▶ p: John Lewis
- ▶ b: Al McKibbon
- ▶ dr: Kenny Clarke
- ▶ Framført første gang på arrangementet
  - ▶ Leonard Feather presents
Dizzy Gillespie and His Orchestra – Ella Fitzgerald
In a Program of the New Jazz
    - ▶ Carnegie Hall, mandag 29. september 1947
- ▶ Her: Innspilt i studio for RCA Victor
  - ▶ 22. desember 1947, NYC

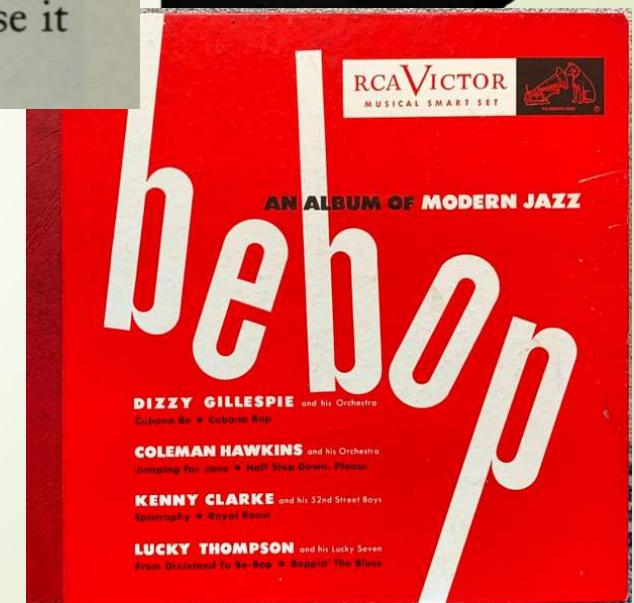

Cubano Be – Cubano Bop

“It was a beautiful theme, so it didn’t take long for me to get the idea of what to do with it. The whole introduction was modal. I didn’t base it on a chord. I based it on a scale giving the sound of C 7th: augmented ninth, flat five chord. I used the appropriate parent scale, and the whole piece, the harmony and everything is coming out of this scale or environment for this chord, which I think is actually B♭ auxiliary diminished. I gave this scale the name of auxiliary diminished because it wasn’t directly a member of the Lydian family.”

— arr. Kenny Clarke

- ▶ Framført første gang på arrangementet
  - ▶ Leonard Feather presents Dizzy Gillespie and His Orchestra – Ella Fitzgerald In a Program of the New Jazz
    - ▶ Carnegie Hall, mandag 29. september 1947
- ▶ Her: Innspilt i studio for RCA Victor
  - ▶ 22. desember 1947, NYC

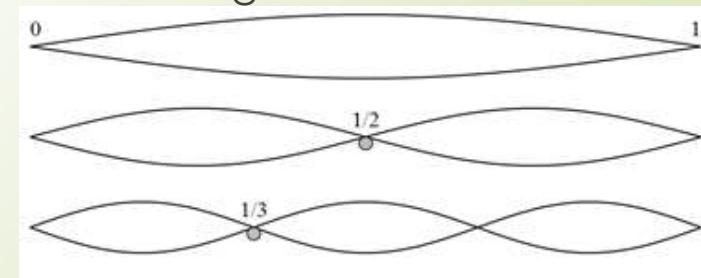
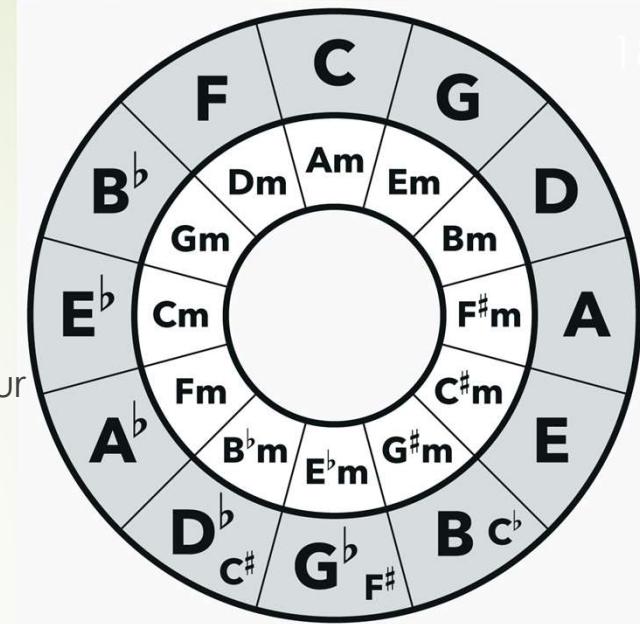
Tonal gravitasjon

- ▶ Det **musikalske, kromatiske landskapet** skapt av overtonerekka
  - ▶ I temperert skala 12 toner med et halvtonesteg i mellom
  - ▶ er fylt av et kraftfelt, av
  - ▶ *tonal gravitasjon*
- ▶ Vi kjenner alle uttrykk for slike krefter
  - ▶ Følelsen av å komme **hjem**, å **lande**.
  - ▶ **Do** i solfa: Do-Re-Mi ...
  - ▶ **Tonika** – grunntonen – i skalaen
- ▶ La oss ta et eksempel som alle som kan sin jazz, kjenner til

The 2-5-1 turnaround

- ▶ ii7 – V7 – Imaj7
  - ▶ C-dur: D-moll septim, G-dur septim, som leder over i en C-dur
  - ▶ G-dur: Am7 – D7 – G
  - ▶ (spill)
- ▶ Del av klassiske vi – ii – V – I
  - ▶ En nedadgående rekke av kvinter
  - ▶ C-dur: A – D – G – C
- ▶ Hvorfor virker kvinten så sterkt?
- ▶ Som G-en til C: det er en grunn til at G heter **Dominanten** når C er grunntonene
  - ▶ En svingende strengs fysikk
  - ▶ Kvinten er **den sterkest lydende** og **den første og nærmeste** overtonen
    - ▶ Eks. E-strengen på en kontrabass
    - ▶ E1 (41 Hz), E2 (82 Hz), H2 (123) Hz

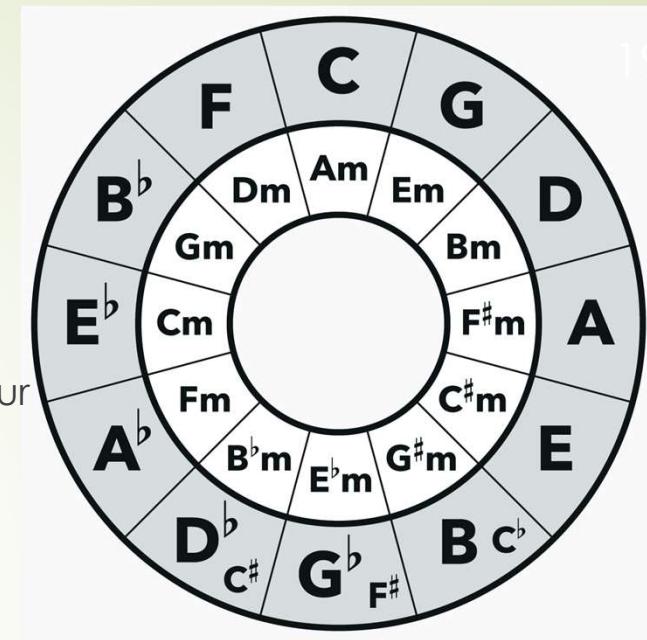

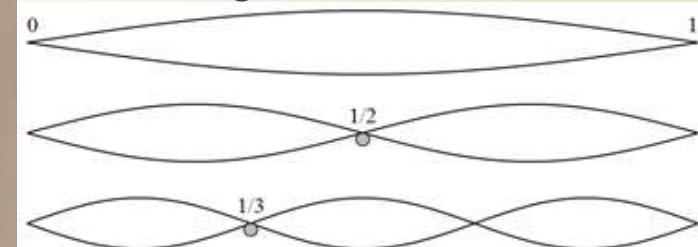
The 2-5-1 turnaround

“The fact that Charlie Parker and Dizzy Gillespie used to end lots of their tunes on the raised fourth stuck with me very much and when I had the opportunity to explore, I tried striking all the notes of a C major scale as a chord, and below it a C. Then I struck the Lydian scale, C, D, E, F#, G, A, B, together as a chord, that is, raising the fourth, and to my ears there was no question about it, the Lydian scale sounded much closer to the sound of C than the major scale.

“The major scale sounded like a kind of F chord played on a C bass, kind of a C suspended chord, a fact that has always been overlooked in music theory. A C major scale, then, is really an F chord while a C Lydian scale *is* the sound of C. There’s no question about it, and when you find out why, then

n når C er grunntonen

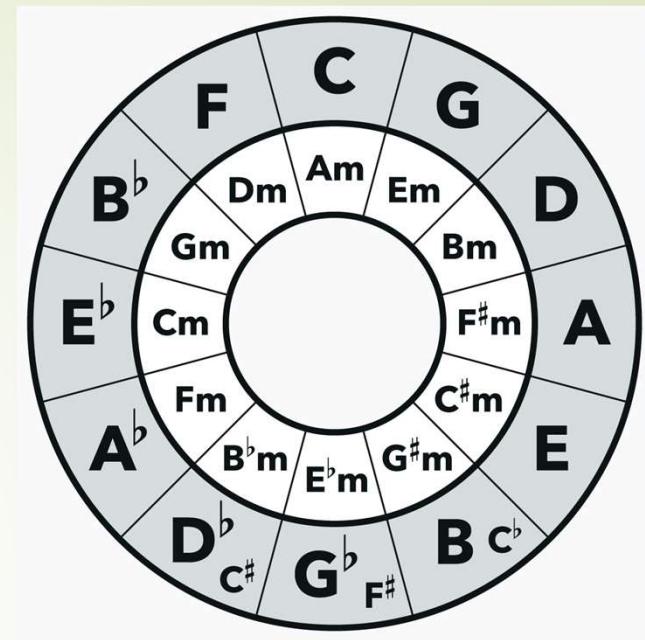

salt peanuts*

Så la oss stable kvinter

- ▶ F – C – G – D – A – E – B – G_b – D_b – A_b – E_b – B_b (– F)
  - ▶ En kromatisk skala
- ▶ Diatonisk skala (C)
  - ▶ C – D – E – F[#] – G – A – B (– C)
    - ▶ IV[#]
- ▶ Modaljazz?
  - ▶ Nei! For ...
  - ▶ Det er så (uendelig) mye mer enn det!
  - ▶ Det er en **generell lære om tonal gravitasjon**
- ▶ Derfor er dette ønsket så viktig, så sentralt:
- ▶ **May the Force be with you!**

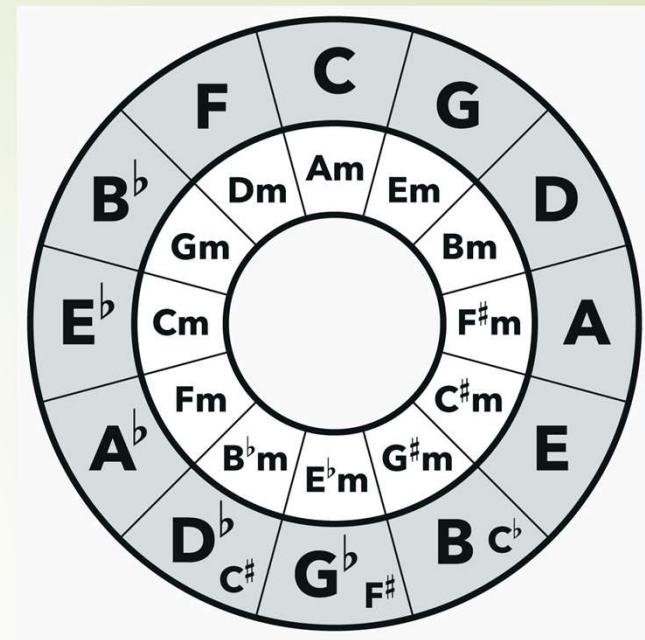

salt peanuts*

Så la oss stable kvinter

- ▶ F – C – G – D – A – E – B – G_b – D_b – A_b – E_b – B_b (– F)
  - ▶ En kromatisk skala
- ▶ Diatonisk skala (C)
  - ▶ C – D – E – F[#] – G – A – B (– C)
    - ▶ IV[#]
- ▶ Modaljazz?
  - ▶ Nei! For ...
  - ▶ Det er så (uendelig) mye mer enn det!
  - ▶ Det er en **generell lære om tonal gravitasjon**
- ▶ Derfor er dette ønsket så viktig, så sentralt:
- ▶ **May the Force be with you!**

The Force is strong
in this one!

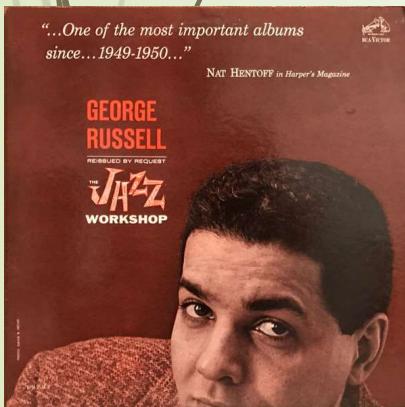
Concerto for Billy the Kid

- ▶ 1955: William John "Bill" Evans til New York
  - ▶ Komposisjonsstudier ved Mannes School of Music
  - ▶ Spilte med Chicago-vokalisten Lucy Reed, som introduserte ham til
    - ▶ George Russell, juli/august 1955
  - ▶ George Russell introduserte Evans for
    - ▶ Miles Davis, vinter/vår 1958

▶ **George Russell and his Smalltet – The Jazz Workshop**

- ▶ RCA LPM-1372
- ▶ Innspilt Oct. 17, 1956
- ▶ Art Farmer (tp), Hal McKusick (as), Bill Evans (p), Barry Galbraith (g), Milt Hinton (b), Paul Motian (dr)
- ▶ Del II er et kontrafakt. Hvilket akkordskjema ligger til grunn?

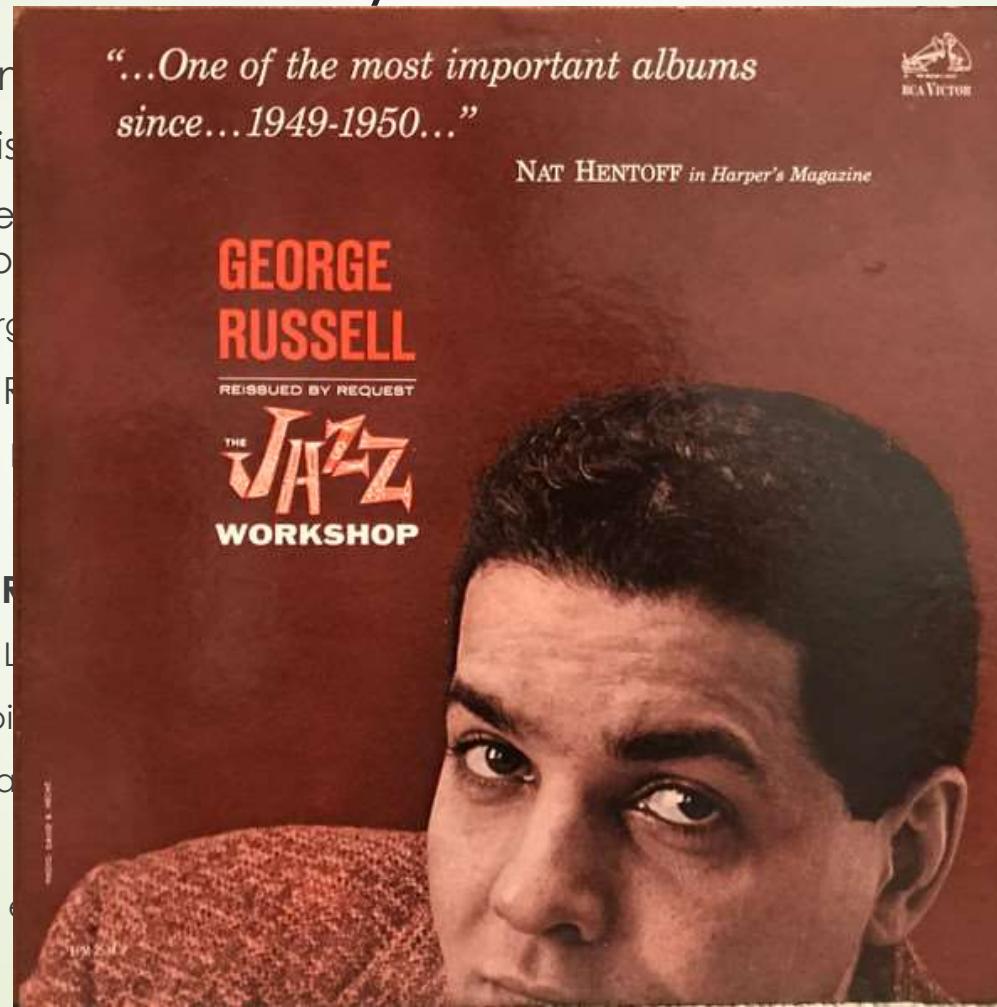
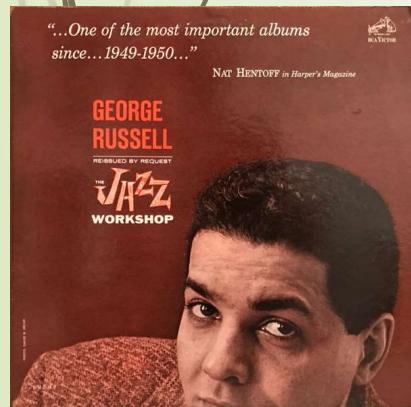
salt peanuts*

23

Concerto for Billy the Kid

- ▶ 1955: William
- ▶ Komposit
- ▶ Spilte med
som intro
- ▶ George
- ▶ George R
- ▶ Miles
- ▶ George R

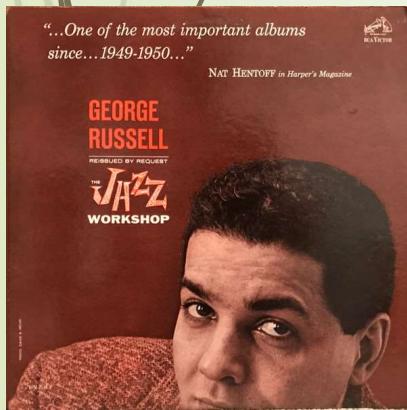
Gilt Hinton (b), Paul Motian (dr)

- ▶ 1955: William John "Bill" Evans til New York
  - ▶ Komposisjonsstudier ved Mannes School of Music
  - ▶ Spilte med Chicago-vokalisten Lucy Reed, som introduserte ham til
    - ▶ George Russell, juli/august 1955
  - ▶ George Russell introduserte Evans for
    - ▶ Miles Davis, vinter/vår 1958

▶ **George Russell and his Smalltet – The Jazz Workshop**

- ▶ RCA LPM-1372
- ▶ Innspilt Oct. 17, 1956
- ▶ Art Farmer (tp), Hal McKusick (as), Bill Evans (p), Barry Galbraith (g), Milt Hinton (b), Paul Motian (dr)
- ▶ Del II er et kontrafakt. Hvilket akkordskjema ligger til grunn?

Nye strømninger

- ▶ First be-bop
- ▶ Second (Birth of) the Cool
  - ▶ Gil Evans' kjellerleilighet 14 W 55th Street
- ▶ Third Stream: Jazz og (classical music)
  - ▶ Komposisjon og improvisasjon
  - ▶ Gunther Schuller, John Lewis, George Russell
  - ▶ Schuller/Lewis: Modern Jazz Society
- ▶ 1953: 1. utgave av LCC
  - ▶ "I think I sold one book"!
  - ▶ Archie Shepp: "The Bible of the avant-garde".
- ▶ Modern Jazz Concert – Brandeis 1957: Seks komponister – 6 bestillingsverk
  - ▶ George Russell, Harold Shapero, Jimmy Giuffre, Charles Mingus, Milton Babbitt og Gunther Schuller
  - ▶ George Russell: **All about Rosie**
    - ▶ Basert på en sangleik fra Alabama 'Rosie, Little Rosie'

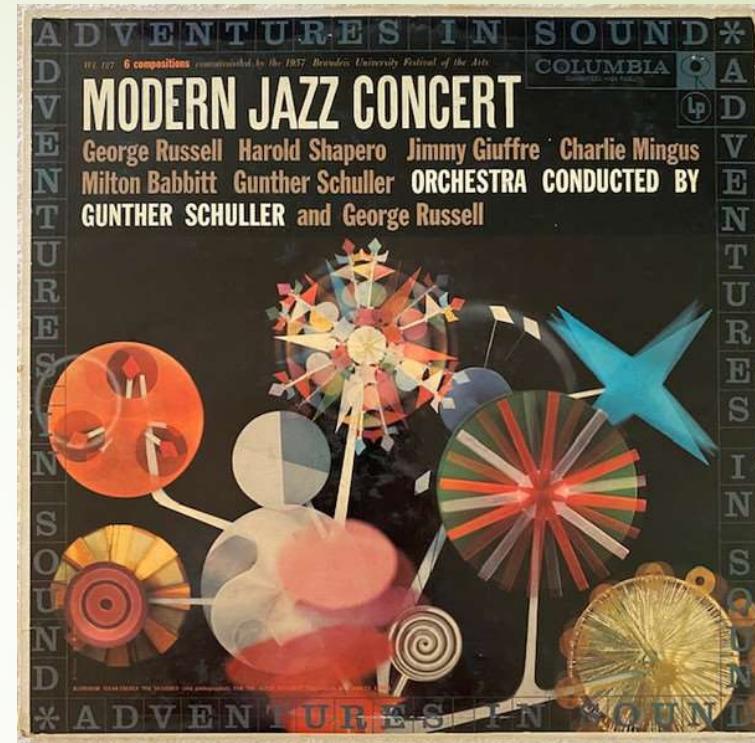

14 West 55th Street. Google Street View (2023-06-10)

All about Rosie

- ▶ Bestillingsverk til Brandeis Jazz Festival 1957
  - ▶ A Modern Jazz Concert
  - ▶ 10. juni 1957
    - ▶ Art Farmer, Louis Mucci (tp), Jimmy Knepper (tb), James Buffington (frh), Hal McKusick, John LaPorta (sax), Robert DiDomenica (fl), Manuel Zegler (bassoon), Margaret Ross (harp), Teddy Charles (vib), Bill Evans (p), Barry Galbraith (g), Joe Benjamin (b), Teddy Sommer (dr)
- ▶ Et verk i tre satser, basert
  - ▶ «on a motif taken from an Alabama Negro children's song-game entitled 'Rosie, Little Rosie'
    - ▶ Temaet introduseres som et call/response (sangleik) mellom trompeter og trombone, med aksenter fra saksofoner
    - ▶ Skrevet i F, med
      - ▶ 1. Presto (240): Temaet introduseres, Spenningsbyggende mot slutt
      - ▶ 2. Andante (66): Blues-karakter – tonalitet vokser fram, kromatisk utfylling – svevende – urbant!
      - ▶ 3. Presto (120=240): temaet i variert form, improvisasjon, før temaet avslutter
        - ▶ Selv om det er komponert: «skal det høres [føles] improvisert ut», sa Russell

salt peanuts*

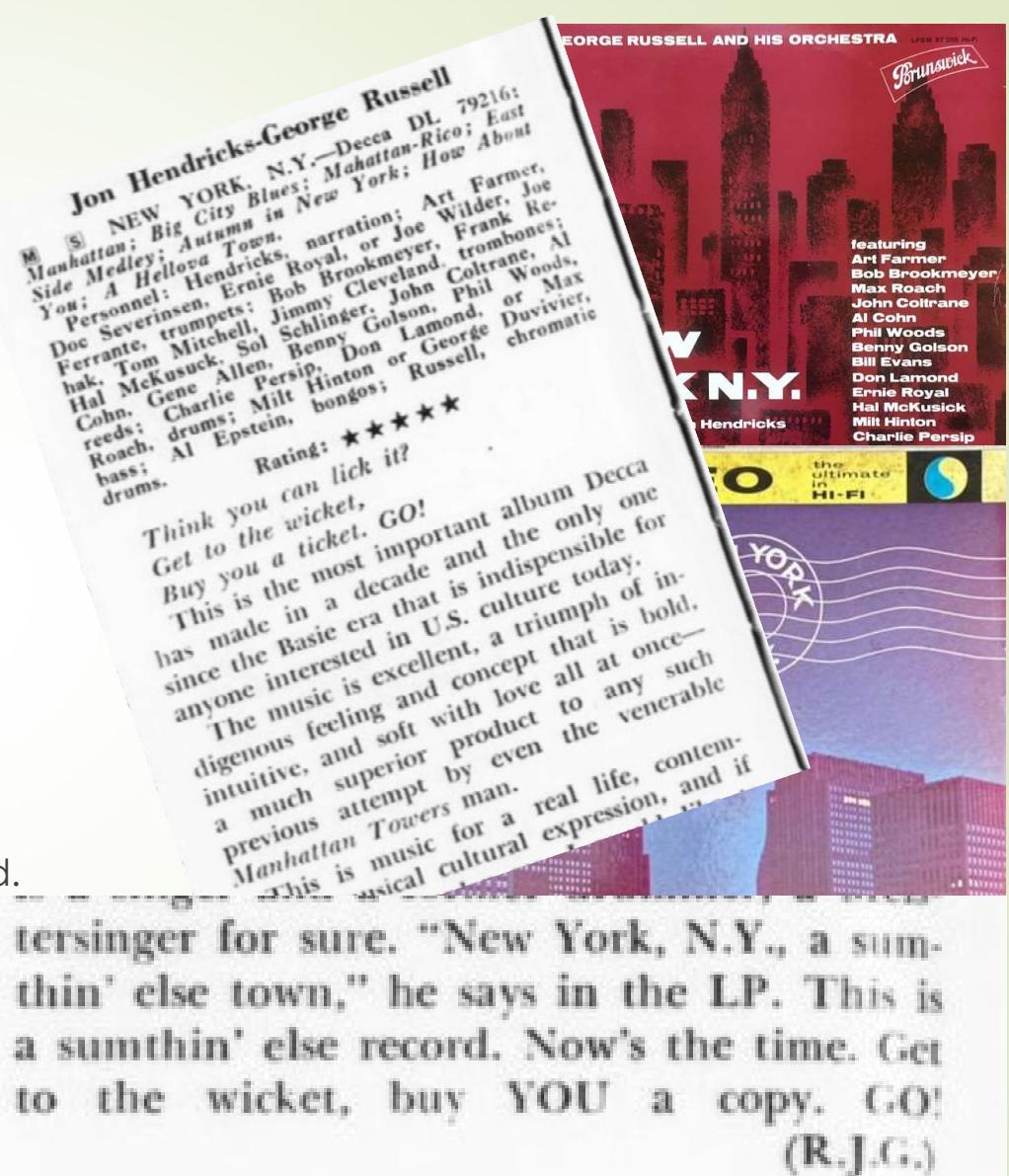
New York N.Y. (1959)

- ▶ Think you can lick it?
Get to the wicket.
Buy you a ticket.
Go!
- ▶ New York, N.Y., a city so nice,
they had to name it twice.
- ▶ It may seem like a cold town,
but man, let me tell you,
it's a soul town.

- ▶ Verdens første konseptalbum(?)
- ▶ I wrote the shortest jazz poem ever heard.
Nothin' about huggin', kissin'...
- ▶ One word: ... LISTEN!!

New York N.Y. (1959)

- ▶ Think you can lick it?
Get to the wicket.
Buy you a ticket.
Go!
- ▶ New York, N.Y., a city so nice,
they had to name it twice.
- ▶ It may seem like a cold town,
but man, let me tell you,
it's a soul town.
- ▶ Verdens første konseptalbum(?)
  - ▶ I wrote the shortest jazz poem ever heard.
Nothin' about huggin', kissin'...
  - ▶ One word: ... LISTEN!!

salt peanuts*

Think you can lick it?
Get to the wicket.
Buy you a ticket.

Go!

By bus, by plane, by car, by train...
New York, N.Y.

A Helluva Town (G.R.)

- ▶ Jon Hendricks, rap
- ▶ Art Farmer, Ernie Royal, Joe Wilder, tp
- ▶ Bob Brookmeyer, Jimmy Cleveland, Tom Mitchell, tb
- ▶ Hal McKusick, Phil Woods, as
- ▶ Al Cohn, ts

- ▶ Gene Allen, baris
- ▶ Barry Galbraith, g
- ▶ Bill Evans, p
- ▶ George Duvivier, b
- ▶ Max Roach, dr

What they call a sumpt'n' else town.
A city of more than eight million
people,
with a million people passin' thru
ev'ry day.

Some come just to visit
and some come to stay.

Think you can lick it?
Get to the wicket.
Buy you a ticket.

Go!

- ▶ Jon Hendricks/Max Roach
intro innsp. 12. september 1958
- ▶ resten innspilt 24. november
s.å.

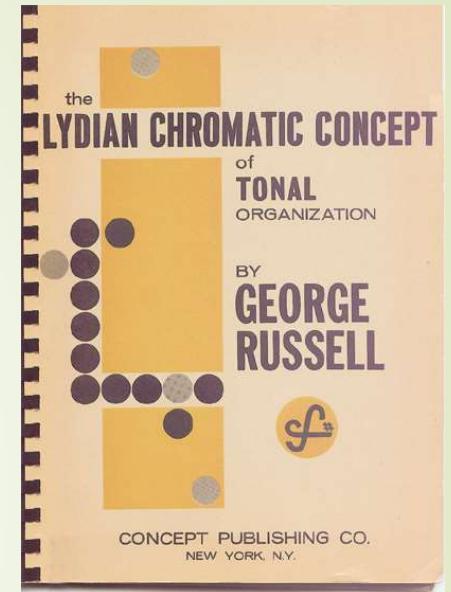

salt peanuts*

30

Funky stratospheres

- ▶ The LCC – andre utgave (1959)

Funky stratospheres

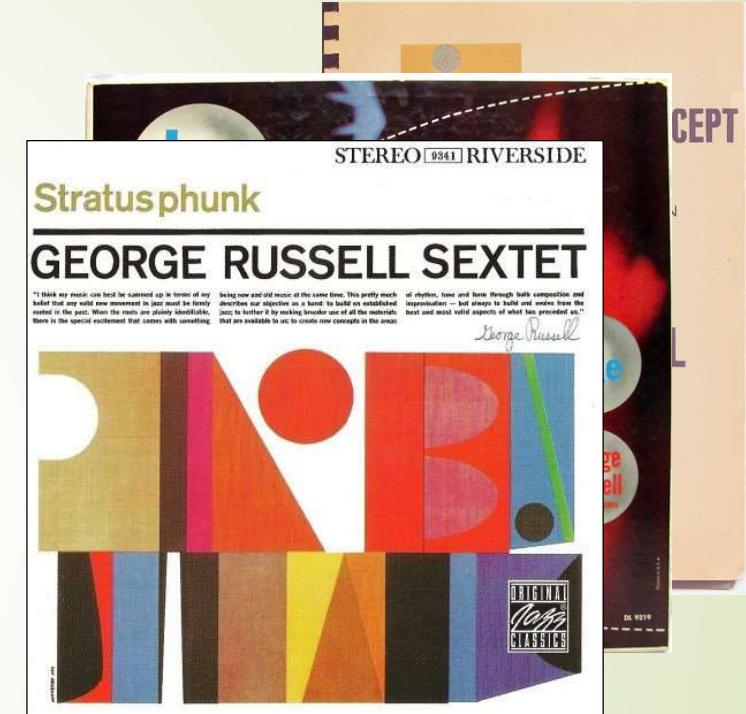
- ▶ The LCC – andre utgave (1959)
- ▶ Jazz in the Space Age (Decca, 1960)

Funky stratospheres

- ▶ The LCC – andre utgave (1959)
- ▶ Jazz in the Space Age (Decca, 1960)
- ▶ Stratusphunk (Riverside, 1960)

Funky stratospheres

- ▶ The LCC – andre utgave (1959)
- ▶ Jazz in the Space Age (Decca, 1960)
- ▶ Stratusphunk (Riverside, 1960)
- ▶ Sextet at the Five Spot (Decca, 1961)

Funky stratospheres

- ▶ The LCC – andre utgave (1959)
- ▶ Jazz in the Space Age (Decca, 1960)
- ▶ Stratusphunk (Riverside, 1960)
- ▶ Sextet at the Five Spot (Decca, 1961)
- ▶ Sextet in K.C. (Decca, 1961)

Funky stratospheres

- ▶ The LCC – andre utgave (1959)
- ▶ Jazz in the Space Age (Decca, 1960)
- ▶ Stratusphunk (Riverside, 1960)
- ▶ Sextet at the Five Spot (Decca, 1961)
- ▶ Sextet in K.C. (Decca, 1961)
- ▶ Ezz-thetics (Riverside, 1961)

Funky stratospheres

- ▶ The LCC – andre utgave (1959)
- ▶ Jazz in the Space Age (Decca, 1960)
- ▶ Stratusphunk (Riverside, 1960)
- ▶ Sextet at the Five Spot (Decca, 1961)
- ▶ Sextet in K.C. (Decca, 1961)
- ▶ Ezz-thetics (Riverside, 1961)
- ▶ The Outer View (Riverside, 1962)

Funky stratospheres

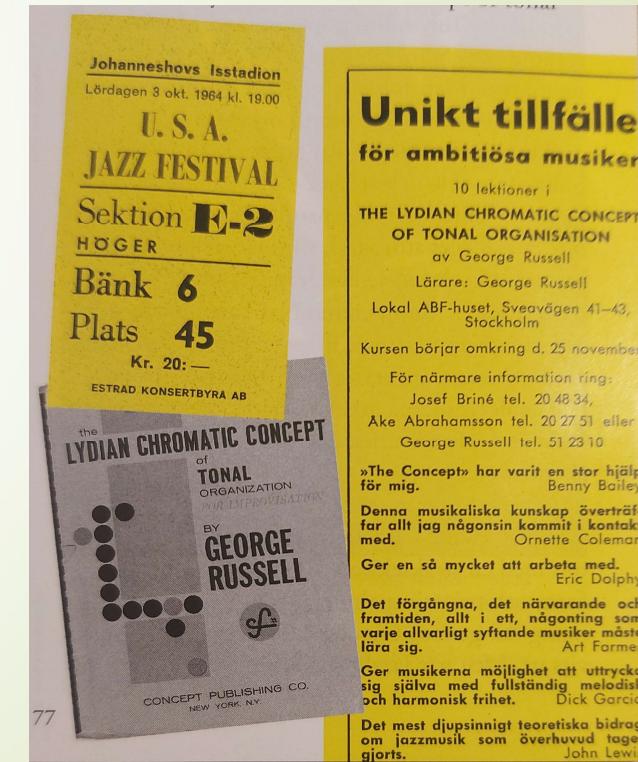
- ▶ The LCC – andre utgave (1959)
- ▶ Jazz in the Space Age (Decca, 1960)
- ▶ Stratusphunk (Riverside, 1960)
- ▶ Sextet at the Five Spot (Decca, 1961)
- ▶ Sextet in K.C. (Decca, 1961)
- ▶ Ezz-thetics (Riverside, 1961)
- ▶ The Outer View (Riverside, 1962)
- ▶ The Stratus Seekers (Riverside, 1962)

George Russells vei til Skandinavia

- ▶ European Tour Newport Festival All-Stars – september-oktober 1964
  - ▶ Miles Davis 5, Hawkins-Edison Swing All Stars, Roland Kirk, In Memoriam Charlie Parker, Sister Rosetta Tharpe, ...
- ▶ September 25 Berlin – ca. October 8, 1964
  - ▶ Berlin (25.9.), Bremen (?), Paris (1.10.), Stockholm (3.10.) ++?
  - ▶ George Russell, Thad Jones, Garnett Brown, Joe Farrell, Barre Phillips, Albert Heath
  - ▶ Russell er frustrert over manglende jobbmuligheter hjemme
- ▶ Vender tilbake til Stockholm etter turneen
  - ▶ Blir tilbudt 14 dager residentskap på Gyllene Cirkeln
    - ▶ Bernt Rosengren overtar for Joe Farrell
«... solistisk innebar han en förstärkning! (Bertil Sundin i OJ)
  - ▶ Alle drar hjem til USA, unntatt Russell – og Heath
- ▶ George Russell blir raskt involvert i det unge svenske jazzmiljøet
  - ▶ Emanon arrangerer: 10 lektioner i *The Lydian Chromatic Concept*
  - ▶ Ti forelesninger over åtte uker i ABF-huset

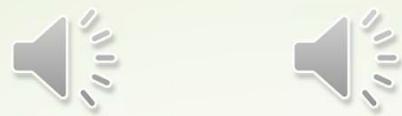

salt peanuts*

Pause

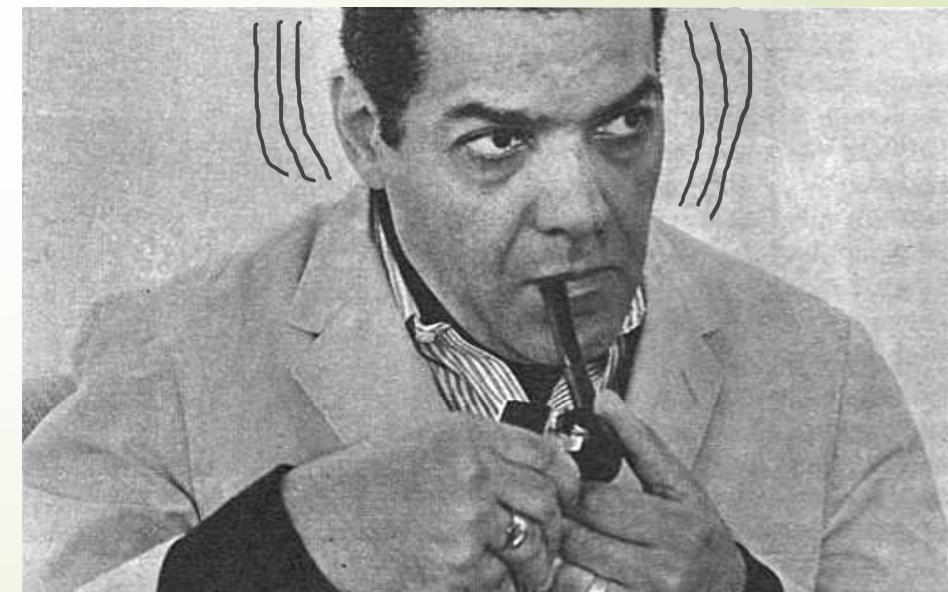
- ▶ Manhattan
- ▶ Big City Blues

George Russell i Stockholm 1965-66

- ▶ Møtet med svensk jazz
  - ▶ Bosse Broberg, Sveriges Radio, forteller
    - ▶ «När han första gången kom [till SR] ville han höra hur Radiobandet lät ... han märkte direkt att det där bandet inte skulle kunna mobilisera tillräckligt intresse för hans musik
    - ▶ «... han lämnade snart studion, skakande på huvudet
- ▶ «Bättre gick det när han konfronterades med Emanons ungdomliga storband»
- ▶ Musikerforeningen **Emanon**, dannet vår 1963,
  - ▶ **Emanons storband** – eksperimentelt band av (stort sett) unge musikere
    - ▶ startet i april 1964
    - ▶ OJKOS i Stockholm ...?
    - ▶ Snart blir det **George Russells storband**
    - ▶ **Jon Christensen** blir hentet til Stockholm i september-oktober 1965
    - ▶ **Jan Garbarek** kommer til Stockholm i mars-april 1966

Waltz from Outer Space (utdrag)

- ▶ Innspilt i SR studio,
  - ▶ for programserien «Tid för jazz»
  - ▶ 22. april 1966.

- ▶ Bertil Lövgren, Nat Pavone,
Rolf Ericson, Maffy Falay – tp
Brian Trentham, Kenny Rupp,
Rune Ericksson – tb

- ▶ Lennart Jansson, Wåge Finér – as
Bernt Rosengren (+fl), Jan Garbarek – ts
Erik Nilsson – baris, b-cl

- ▶ George Russell, Lars Sjösten – p
Cameron Brown – b
Jon Christensen – dr

Fra Emanon-konsert i Moderna Museets Stora sal,
14. april 1964

Karin Krog var med på denne konserten.

Vi måste alla bliva vänner med våra sopor!

1965-66 Den svenske George Russell

► 1965

- En kort tur i mai til New York – intervju i DownBeat
  - "The avantgarde is the last refuge of the untalented"
- 16. oktober: Jon Christensen reiser til Stockholm
- Rikskonsert-turné Sverige i november
- Brussel, Zürich, Molde, Baden-Baden, København, ...
- Møte og samtale om ny musikk med Karlheinz Stockhausen i København

► 1966

- Jan Garbarek kommer til Stockholm
- Samarbeid med Sveriges Radio
- Bosse Broberg, Sveriges Radio
  - Russell som "Composer-in-Residence" i SR
  - I alt (1966-83) 24 bestillingsverk til GR fra SR
- Møtet med europeisk samtidsmusikk – jakten på frihet
  - Karlheinz Stockhausen, Kåre Kolberg
  - Stockhausens Momente
    - eine Gestalt (individuell) oder eine Struktur (dividuell)
    - ein Zustand (statisch) oder ein Prozeß (dynamisch)
  - "I thought Europe would give me freedom, which it did – Scandinavia in particular"

1965-67 Meanwhile ... back in Norway

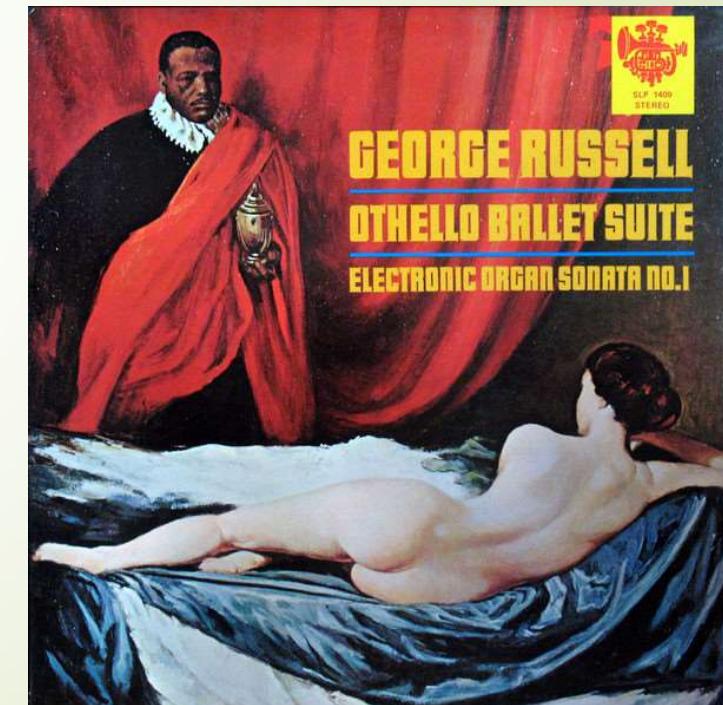
- ▶ Sommeren 1965 i Molde møter Russell ikke bare Jon og Jan
  - ▶ tre konserter med den svenske sekstetten
  - ▶ Møtet med den signifikante andre
    - ▶ som var ansatt i Ny Musikk
- ▶ Ny Musikk – i dag nyMusikk
  - ▶ etablert 1938 som norsk seksjon av ISCM (International Society for Contemporary Music)
  - ▶ Initiert av komponist, musikkritiker o.a. Pauline Hall, formann for Ny Musikk til 1961
- ▶ 1959-66 Modernistene kommer
  - ▶ Finn Mortensen, Arne Nordheim,
  - ▶ 12. mars 1966: Konsert i Aulaen – George Russell (svenske) sekstett
  - ▶ 1967-68: Kjell Skyllstad, Kåre Kolberg, Arild Bomann, Svein Finnerud/Bjørnar Andresen
  - ▶ samarbeid med Kongsberg jazzfestival fra 1968/69

Se, Othello danser!

► **Othello Ballet Suite**

- Bestilt av NRK og SR(?), for balletten *The Net*, bygget på Shakespeares *Othello*
  - Koreografi Walter Nicks
- innspilt 3. og 4. november 1967* i Sveriges Radio, Stockholm
- EBU-distribuert 1968
- Bl.a. Jon Christensen og Jan Garbarek (featured soloist), Bernt Rosengren, Arne Domnerus, Rolf Ericson, Bertil Lövgren, Rune Falk, Lars Sjösten p & George Russell (org)
- Liner notes av Sigmund Kvaløy(!)
- DownBeat ga 5 ★
- Her er
  - Event 3 – utdrag (?)
  - Event 15 (Jan Garbarek)

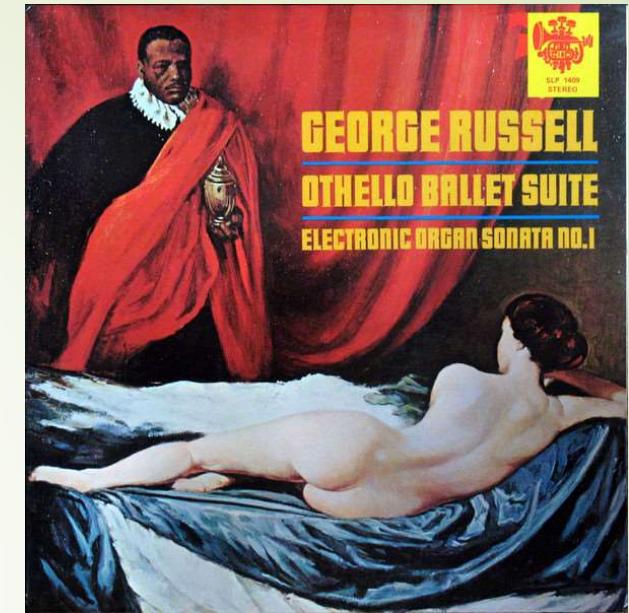

salt peanuts*

Russells skandinaviske verk

- ▶ Othello Ballet Suite – 1967
  - ▶ + Electronic Organ Sonata #1

salt peanuts*

Russells skandinaviske verk

- ▶ Othello Ballet Suite – 1967
  - ▶ + Electronic Organ Sonata #1
- ▶ Electronic Sonata for Souls Loved by Nature
  - ▶ Sekstett-versjon – 1968 & 1980

salt peanuts*

Russells skandinaviske verk

- ▶ Othello Ballet Suite – 1967
  - ▶ + Electronic Organ Sonata #1
- ▶ Electronic Sonata for Souls Loved by Nature
  - ▶ Sekstett-versjon – 1968 & 1980
  - ▶ Stort 18-personers orkester – 1970

salt peanuts*

Russells skandinaviske verk

- ▶ Othello Ballet Suite – 1967
  - ▶ + Electronic Organ Sonata #1
- ▶ Electronic Sonata for Souls Loved by Nature
  - ▶ Sekstett-versjon – 1968 & 1980
  - ▶ Stort 18-personers orkester – 1970
- ▶ Listen to the Silence – 1971
  - ▶ For jazzgruppe (9), kor + 9 stemmer

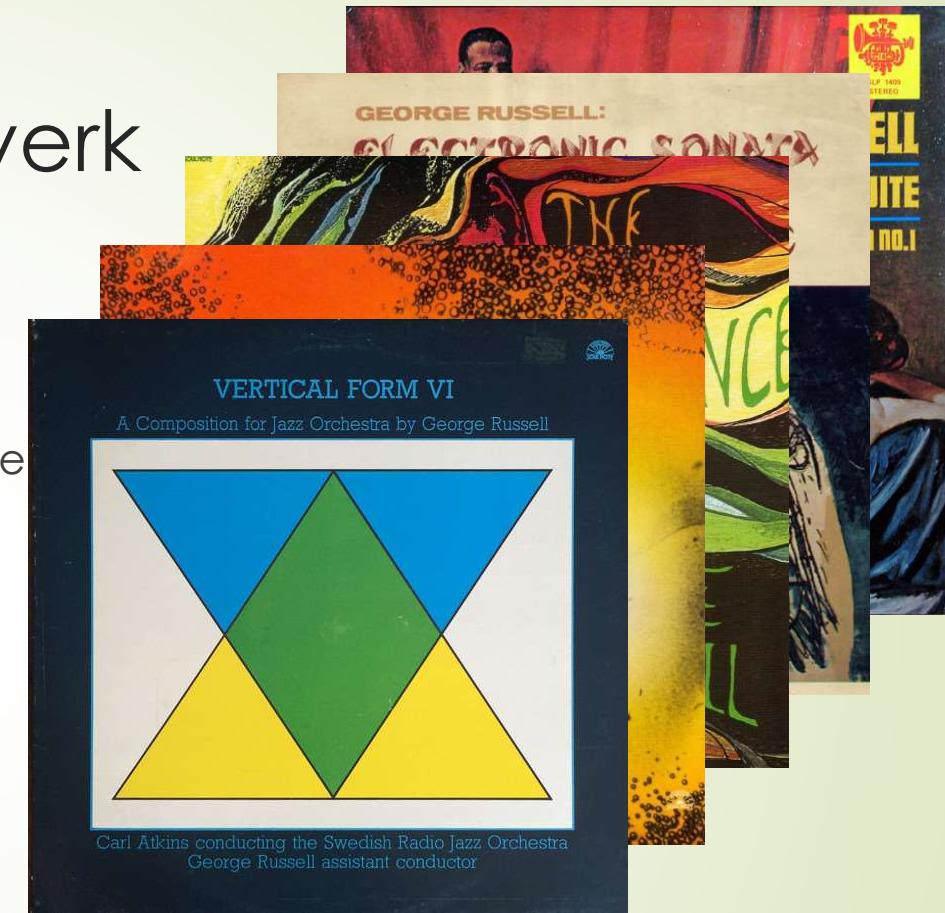

salt peanuts*

Russells skandinaviske verk

- ▶ Othello Ballet Suite – 1967
  - ▶ + Electronic Organ Sonata #1
- ▶ Electronic Sonata for Souls Loved by Nature
  - ▶ Sekstett-versjon – 1968 & 1980
  - ▶ Stort 18-personers orkester – 1970
- ▶ Listen to the Silence – 1971
  - ▶ For jazzgruppe (9), kor + 9 stemmer
- ▶ Vertical Form VI – 1977

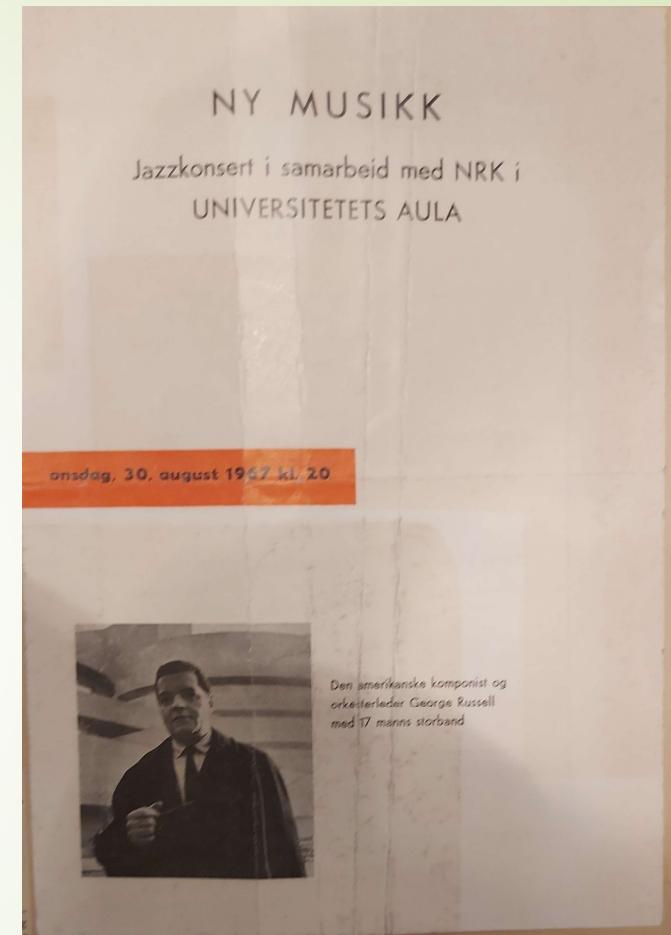

salt peanuts*

George Russell i Norge – I

- ▶ Molde jazzfestival
  - ▶ GR Sextet 29. og 31. juli, 1. august
- ▶ Jam/«Audition»
  - ▶ på Club 7 primo oktober 1965
  - ▶ Med Jon C og Jan G
    - ▶ Jon Christensen drar til Stockholm 16. oktober 1965
- ▶ Universitetets Aula – Jazz og elektrofoni
  - ▶ 12. mars 1966: Ny Musikk-konsert
    - ▶ Første konsert av Ny Musikk med jazz på programmet
- ▶ Universitetets Aula – Jazzkonsert i samarbeid med NRK
  - ▶ 30. august 1967: 18-personers orkester
  - ▶ George Russell brøt lydmuren i Aulaen
    - Rolf Schade i Arb.bladet
- ▶ George Russells store orkester på Club 7
  - ▶ 31. august 1967 – spesialkonsert med «en avdeling med R'n'B sammen med et par av klubbens egne musikere»

salt peanuts*

George Russell i Norge – II

- ▶ Høvikodden
  - ▶ **Electronic Sonata for Souls Loved by Nature**
  - ▶ Verdenspremiere 29. april 1969
  - ▶ George Russells sekstett i realiteten en septett (+ Bjørnar Andresen)
  - ▶ Jan G & Jon C, Red Mitchell, Terje Rypdal, Manfred Schoof (for Bertil Lövgren)
- ▶ Kongsberg jazzfestival
  - ▶ Electronic Sonata?
  - ▶ George Russell Kvintett – 29. august 1969
  - ▶ Jan G & Jon C, Terje R, Bjørnar Andresen
- ▶ Høvikodden – Electronic Sonata for ...
  - ▶ ny versjon ca. oktober 1970
  - ▶ septett-versjon: Stanton Davis Jan G & Jon C, Arild A og Terje R, Bjørnar A
  - ▶ Storbandversjonen innspilt 6. oktober 1970 i Stockholm

salt peanuts*

Listen to the Silence

George Russell i Norge – III

- ▶ Kongsberg jazzfestival 1971
  - ▶ Sonny Rollins er i byen!
  - ▶ Men i følge mange er det kirkekonserten som er den store opplevelsen

▶ Listen to the Silence

- ▶ stort bestillingsverk
- ▶ (andre) kirkekonsert under jazzfestivalen på Kongsberg
  - ▶ 2500 publikummere!

salt peanuts*

Listen to the Silence

George Russell i Norge – III

- ▶ Kongsberg jazzfestival 1971
  - ▶ Sonny Rollins er i byen!
  - ▶ Men i følge mange er det kirkekonserten som er den store opplevelsen
- ▶ **Listen to the Silence**
  - ▶ stort bestillingsverk
  - ▶ (andre) kirkekonsert under jazzfestivalen på Kongsberg
    - ▶ 2500 publikummere!
    - ▶ Øyvind Thorsen
      - ▶ «Ord blir fattige ... en musikalsk begivenhet ... vi ikke vill vært foruten»

Fra Aftenpostens medarbeider
OYVIND THORSEN

Kongsberg, 27. juni.
For å vise sin anerkjennelse kunne man gjøre med skjønnerne her på Kongsberg. Vagge med overkroppen! Det betyr at man har greie på jazz og er lidskapelig anlagt. Særlig hvis man lukker øynene attåt. Da har man et følsomt sinn. Og har sagt how do you do til Sonny Rollins. Man imidlertid ikke å være ... tornavn med de store gutta for å skjonne at denne jazzfestivalen har være en begivenhet som man ikke opplever så mange av i et liv. Som det heter når

salt peanuts*

NORSK JAZZARKIV
KONGSBERG
jazz
FESTIVAL
24.-27 JUNI

KONGSBERG KIRKE, 26. JUNI KL. 18.30

Verdenspremiere:

„Listen to the Silence“

av

GEORGE RUSSELL

Medvirkende:

GEORGE RUSSELL,

STANTON DAVIS, trumpet, WEBSTER LEWIS, orgel, BOBBO STENSON, trisk piano, JAN GARBAREK, tenorsax, ARILD ANDERSEN, bass, BJØRNESEN, el. bass, TERJE RYPDAL, gitar, JON CHRISTENSEN, trompet, SVEIN CHRISTIANSEN, pauker

DAN WINDOM, solosang

og

Musikkonservatoriets kor under ledelse av ARNULV HEGSTAD

19-

Et hovedtema som går igjen i alle 5 satser, er appellen om at hvert menneske i vår tid bør stanse opp og lytte. «Ecoutez le silence!» «Listen to the Silence!» «Lytt til stillheten i ditt indre!» Bare der ligger spiret til en ny verden. Den eneste mulighet til forandring, er at forandringen kommer innenfra, fra det enkelte menneske!

1. sats:

Teksten her skildrer hvordan vi mennesker spiller vår egen forutbestemte rolle i et djevelsk spill, i det vi stiller det fundamentale spørsmål: Er vi bytte for de demoniske krefter omkring oss og i oss? Hvor kommer de fra? Gud, djevel eller natur? Krefter brukt til ingenting?

2. sats:

Hvorfor er vi for alltid dømt til frykt, hat, grådighet, brutalitet, krig, forurensning, transsynhet, fanatisme? Lytt! Hvis bare englene kunne formidle underlige ting i natten! For der er Kraft!

3. sats:

Her fremstilles menneskets søker i et elskende par. Lytt, hvordan natten blir hellig og får flyter! Så skildres i en politisk revy de lidendes og undertryktes historie: Indianernes, sovjetrussernes, tsjekkernes og vietnamesernes.

4. sats:

Lytt i ditt indre til stillheten for å nå frem til «metanoia», sinnsforandring, omvendelse!

First Reading: I et tilbakeblikk fra 1990 skildres «hippies» fremvekst, ytringsformer, og årsakene til dette fenomen.

Second Reading: Herrrens bønn: «Skje din vilje som i himmelen så og på jorden», refereres. Forutsetningen for å be denne bønn er vilighet til at Guds vilje må skje med en selv!

Third Reading: Her fortsettes med bønnen: «Skje din vilje», og spørsmålet reises, om Guds vilje skjer på jorden. Er ulykker, epidemier etc. uttrykk for Guds vilje?

Nei! Mennesket vil aldri ut fra det som hender, finne frem og forstå Gud. Kfr. Luk. 13. kap., vers 1-5. Her pekes på en annen vei: Jesu ord og utfordring til den enkelte om «metanoia», omvendelse, sinnsforandring! En ny måte å tenke på og leve på.

5. sats :

Fourth Reading: Kristendom er ikke sentimentalitet, vekhet eller slavemoral, men en mulighet til ny individuell utvikling hos det enkelte menneske! Lytt til stillheten i ditt indre!

KONGSBERG KIRKE, 26. JUNI KL. 18.30

Verdensp

„Liste

av

GEORG

STANTON D
trisk piano,
ANDRESEN,
SVEIN CHRIS

Musik

195

Et hovedtema som går igjen i alle 5 satser, er appellen om at hvert menneske i vår tid bør stanse opp og lytte. «Ecoutez le silence!» «Listen to the Silence!» «Lytt til stillheten i ditt indre!» Bare der ligger spiren til en ny verden. Den eneste mulighet til forandring, er at forandringen kommer innenfra, fra det enkelte menneske!

4. sats:

Lytt i ditt indre til stillheten for å nå frem til «metanoia», sinnsforandring, omvendelse!

First Reading: I et tilbakeblikk fra 1990 skildres «hippies» fremvekst, ytringsformer, og årsakene til dette fenomen.

Second Reading: Herrens bønn: «Skje din vilje som i den så og på jorden», refereres. Foringen for å be denne bønn er vil til at Guds vilje må skje med en

fortsettes med bønnen: «Skje din , og spørsmålet reises, om Guds vilje på jorden. Er ulykker, epidemier trykk for Guds vilje?

Mennesket vil aldri ut fra det som er, finne frem og forstå Gud. Kfr. 13. kap., vers 1-5. Her pekes på en vei: Jesu ord og utfordring til den om «metanoia», omvendelse, forandring! En ny måte å tenke på ve på.

stendom er ikke sentimentalitet, veksleller slavemoral, men en mulighet til individuell utvikling hos det enkelte menneske! Lytt til stillheten i ditt indre!

KONGSBERG KIRKE, 26. JUNI

Verdensp

„Listen

av

GEORG

STANTON D
trisk piano,
ANDRESEN,
SVEIN CHRIS

Musik

19:

Et tema som går igjen i alle 5 satser, er appellen om

4. sats:

...or å nå frem til «metanoia»,

3. sats:

Her fremstilles menneskets søken i et elskende par. Lytt, hvordan natten blir hellig og får fløyter!

Så skildres i en politisk revy de lidendes og undertryktes historie: Indianernes, sovjetrussernes, tsjekkernes og vietnamesernes.

Et

at hvert menneske i vår tid bør stanse OPP og lytte.
«Ecoutez le silence!» «Listen to the Silence!» «Lytt til stillheten i ditt indre!» Bare der ligger spiren til en ny verden. Den eneste mulighet til forandring, er at forandringen kommer innenfra, fra det enkelte menneske!

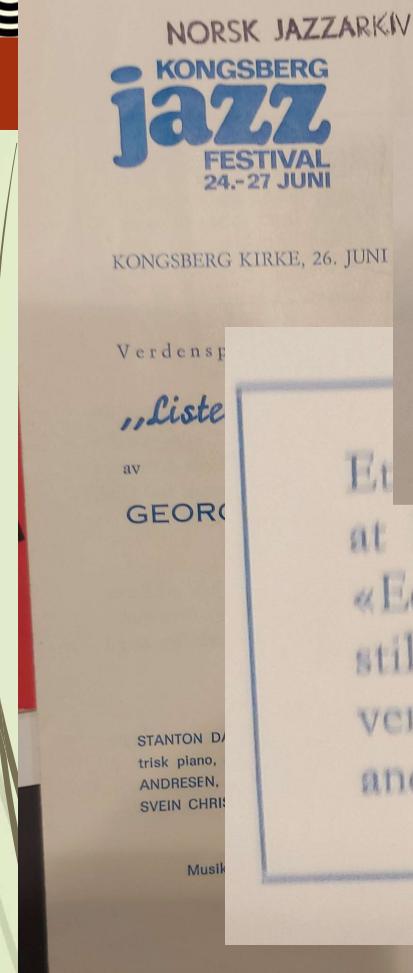
ikk fra 1990 skildres «hip-vekst, ytringsformer, og årtene fenomen.

nn: «Skje din vilje som i og på jorden», refereres. For før å be denne bønn er vil Guds vilje må skje med en

es med bønnen: «Skje din røsmålet reises, om Guds vilje på jorden. Er ulykker, epidemier trykk for Guds vilje?

Mennesket vil aldri ut fra det som er, finne frem og forstå Gud. Kfr. 13. kap., vers 1-5. Her pekes på en vei: Jesu ord og utfordring til den om «metanoia», omvendelse, forandring! En ny måte å tenke på ve på.

stendom er ikke sentimentalitet, veksleller slavemoral, men en mulighet til individuell utvikling hos det enkelte menneske! Lytt til stillheten i ditt indre!

19:

Et tema som går igjen i alle 5 satser, er appellen om

4. sats:

or å nå frem til «metanoia»,

3. sats:

Her fremstilles menneskets søken i et elskende par. Lytt, hvordan natten blir hellig og får fløyter!

Så skildres i en politisk revy de lidendes og undertryktes historie: Indianernes, sovjetrusernes, tsjekkernes og vietnamesernes.

4. sats:

Lytt i ditt indre til stillheten for å nå frem til «metanoia», sinnsforandring, omvendelse!

First Reading: I et tilbakeblick fra 1990 skildres «hippies» fremvekst, ytringsformer, og årsakene til dette fenomen.

Second Reading: Herrens bønn: «Skje din vilje som i

ikk fra 1990 skildres «hippies» fremvekst, ytringsformer, og årsakene til dette fenomen.

nn: «Skje din vilje som i et land på jorden», refereres. For å be denne bønn er vilje Guds vilje må skje med en

es med bønnen: «Skje din vilje et reises, om Guds vilje Er ulykker, epidemier ikke vilje?

il aldri ut fra det som n og forstå Gud. Kfr. s 1-5. Her pekes på end og utfordring til den etanoia», omvendelse, i ny måte å tenke på

ke sentimentalitet, veksal, men en mulighet til vikling hos det enkelte i stillheten i ditt indre!

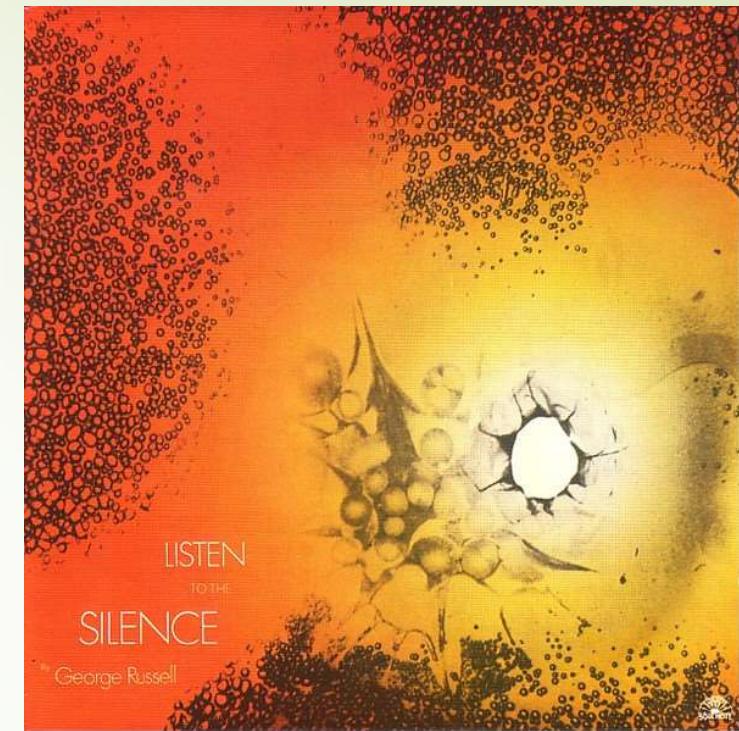

salt peanuts*

Listen to the Silence

- ▶ Kongsberg Kirke, 26. juni 1971
- ▶ Stanton Davis, tp
Jan Garbarek, ts
Terje Rypdal, g
Bøbo Stenson, el-p
Webster Lewis, org
Arild Andersen, b
Bjørnar Andresen, el-b
Jon Christensen, dr
George Russell, pauker
- ▶ Dan Windham (narr)
- ▶ Event III & IV (utdrag)

3. sats:

Her fremstilles menneskets søker i et elskende par. Lytt, hvordan natten blir hellig og får flyter! Så skildres i en politisk revy de lidendes og undertryktes historie: Indianernes, sovjetrusernes, tsjekkernes og vietnamesernes.

4. sats:

Lytt i ditt indre til stillheten for å nå frem til «metanoia», sinnsforandring, omvendelse!

First Reading: I et tilbakeblick fra 1990 skildres «hippies» fremvekst, ytringsformer, og årsakene til dette fenomen.

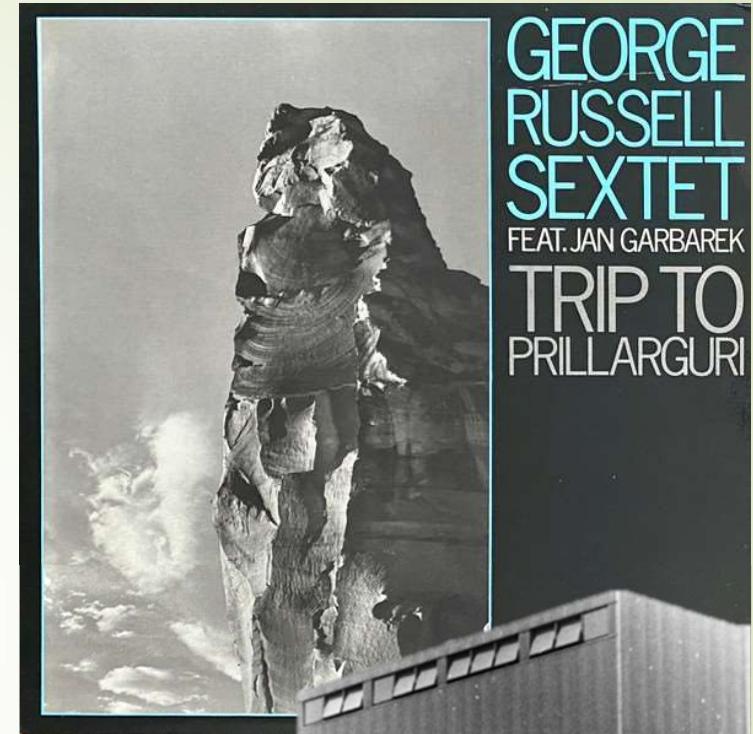
Second Reading: Herrens bønn: «Skje din vilje som i

salt peanuts*

Trip to Prillarguri

- ▶ «Prillarguri and I have a very special relationship.
She taught me an unforgettable lesson
the day I stood on her summit!»
  - ▶ Hva det var sa han aldri!
- ▶ Live-opptak fra Estrad, Södertälje, mars 1970
- ▶ George R, Stanton D, Jan G, Jon C, Arild A, Terje R
- ▶ Esoteric Circle

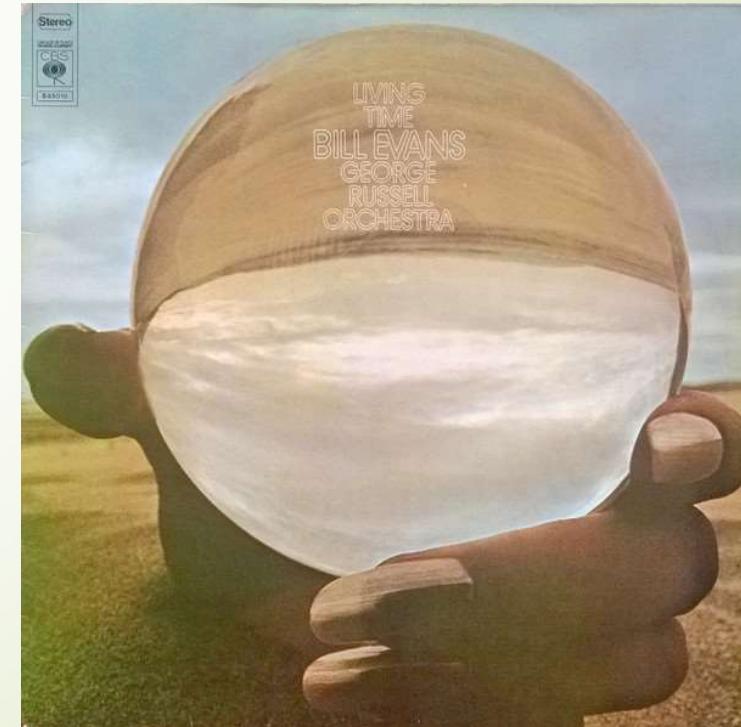

salt peanuts*

60

Living Time 1972

- ▶ I 1971 hadde Bill Evans fått kontrakt med **Columbia**
  - ▶ **Bill Evans' langsiktige mål**
- ▶ Men kontrakten med Columbia var en skuffelse for Bill Evans
- ▶ To album ble fullført
  - ▶ The Bill Evans Album (innspilt mai 1971)
  - ▶ Living Time (innspilt 1972) med George Russell

George Russell i Norge – IV

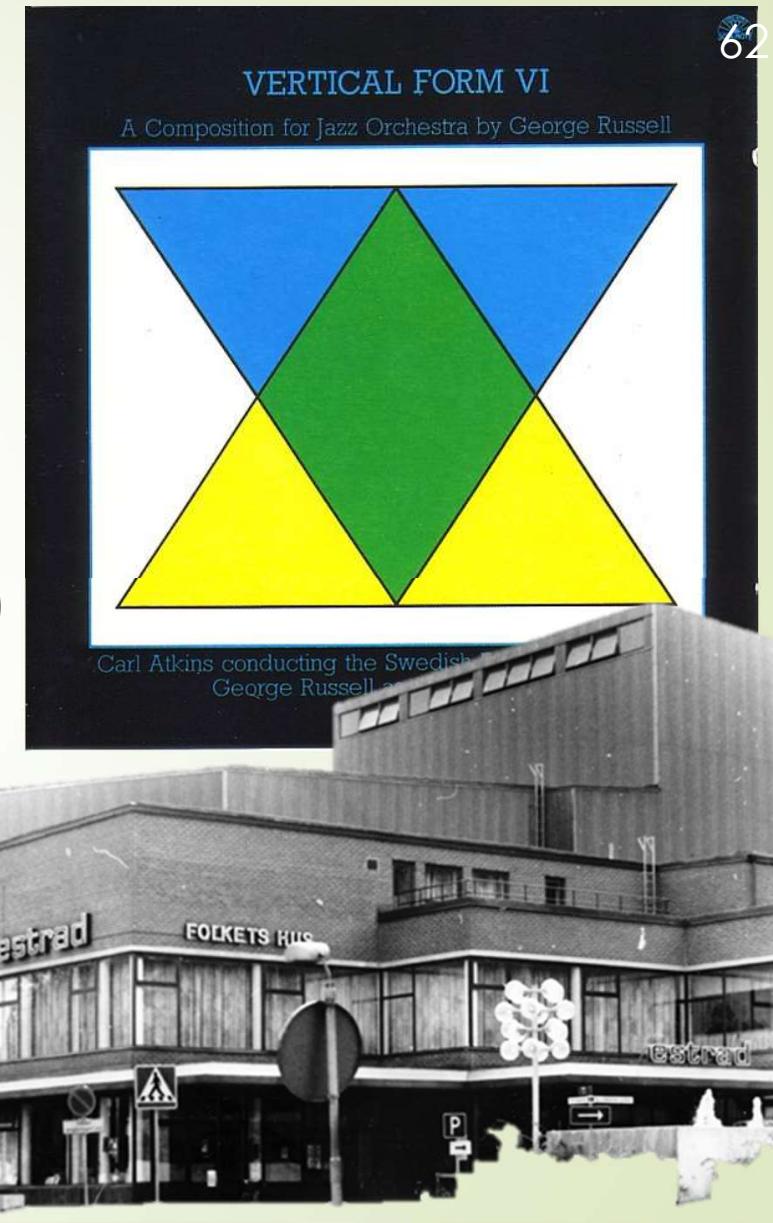
- ▶ Kongsberg jazzfestival 1979
  - ▶ George Russell/Jan Garbarek +22
  - ▶ Kongsberg kino
- ▶ Settliste
  - ▶ Ballad of Hix Blewitt (3 min)
  - ▶ A Lonely Place (7 min)
  - ▶ Listen to the Silence (20 min)
  - ▶ **Vertical Form VI – Events I-V (50 min)**

George Russell, orkesterleder
Jan Garbarek, solist tenor
Fred Nøddelund, trompet
Kenny Wheeler, trompet
Atle Hammer, trompet
Odd Ulleberg, walthorn
Knut Bergodd, walthorn
Tore Nilsen, trombone
Øyvind Westbye, trombone
Kjell Haugen, trombone
Erik Andresen, sax
Petter Brambani, sax
Rolf Malm, sax
Nils Petter Nyrén, gitar
Iver Kleive, keyboards
Ivar Anthonsen, keyboards
Pete Knutsen, keyboards
Arild Andersen, bass
Per Løberg, bass
Terje Venås, bassgitar
Jon Christensen, percussio
Claus Nordsø, latin percus

Vertical Form VI

- ▶ Vertical form
  - ▶ «The present vertical represents the full crystallization of the vertical form style of [compositional] notation.
  - ▶ «... the central idea is on vertical evolution»

- ▶ Deler av musikken uten taktstreker (mensuralnotation)
- ▶ (Nesten) alt skrevet, men «all musicians are ... given an extremely broad range of freedom in interpreting written passages»

- ▶ **Event IV (siste del)**
  - ▶ Radiojazzgruppen m.fl.
  - ▶ Wlodek Gulgowski, p
  - ▶ Over Russells vertikale strukturer
  - ▶ Live innspilling Estrad, Södertälje
  - ▶ 10. mars 1977

salt peanuts*

Vertical Form VI

- ▶ Vertical form

- ▶ «The present vertical represents the full crystallization of the vertical form style of [compositional] notation.
- ▶ «... the central idea is on vertical evolution»
- ▶ Deler av musikken uten taktstreker (mensuralnotation)
- ▶ (Nesten) alt skrevet, men «all musicians are ... given an extremely broad range of freedom in interpreting written passages»

- ▶ Event IV (siste del)

- ▶ Radiojazzgruppen m.fl.
- ▶ Wlodek Gulgowski, p
- ▶ Over Russells vertikale strukturer
- ▶ Live innspilling Estrad, Södertälje
- ▶ 10. mars 1977

Principal Conductor: CARL ATKINS
Assistant Conductor: GEORGE RUSSELL
Members of the Swedish Radio Jazz Group:
ARNE DOMMERUS
IAN ULING
LENNART AMERO
ERIK NILSSON
BORNIT ROSSINGREN
AMERICO BELLOTTO
BENTIL LOVGREN
HAKON NYQUIST
JAN ALLAN
IVAR OLSEN
LARS OLOFSSON
SVEN LARSSON
EUGYT EDVARDSSON
KORNELIJA CHANSSON
RUNE GUSTAFSSON
STEFAN AROLUND
BRONISLAW SUCHANEK
LAES-URBAN HELJE
BIRN LIND
WŁODEK GULGOWSKI
MONICA DOMINIQUE
LARS BENJON
LEROY LOWE
SABU MARTINZ
Soprano and Alto Saxophone, Clarinet
Tenor and Alto Saxophone, Flute
Tenor, Alto, and Soprano Saxophone, Flute
Bassoon, Bass Clarinet, Flute
Tenor, Soprano, and Alto Saxophone, Flute
Trumpet, Flugelhorn
Trumpet, Flugelhorn
Trumpet, French Horn
French Horn
Trombone
Bass Trombone, Tuba
Trombone
Trombone
Guitar
Electric Bass
Acoustic Bass
Acoustic Bass
Electric Piano
Synthesizer, Electric Piano
Celeste, Organ, Electric Piano, Clavinet
Drums
Drums
Conga

George Russell

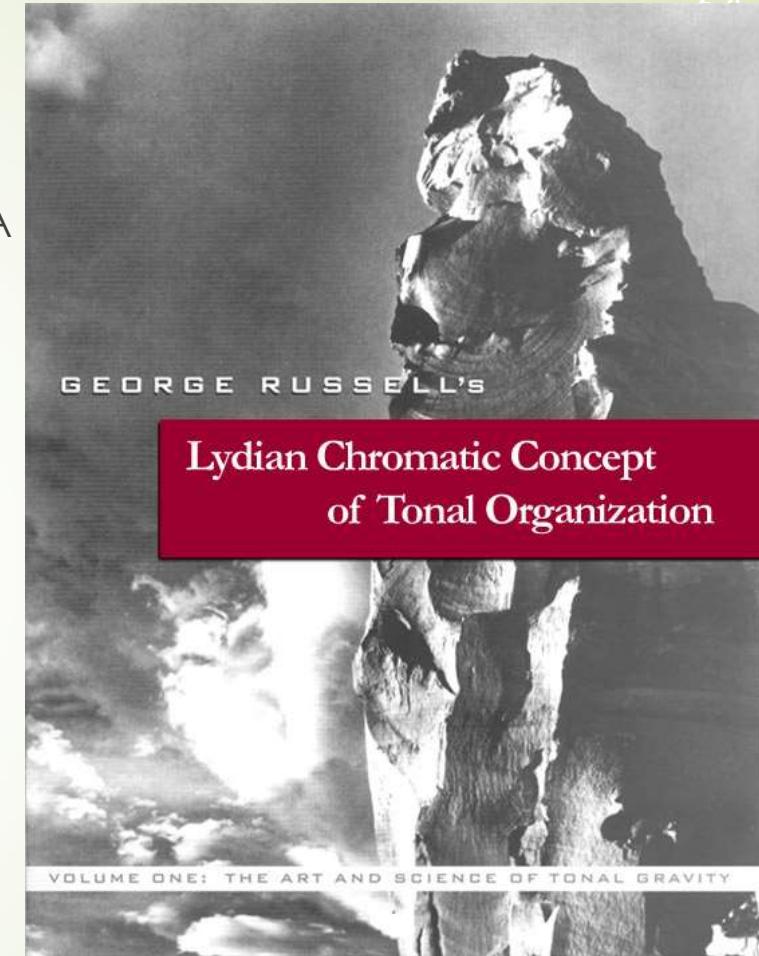

salt peanuts*

George Russell etter Norge

- ▶ Gunther Schuller hentet George Russell til Boston, MA
  - ▶ til New England Conservatory of Music
    - ▶ en revitalisering av en linje tilbake til 1955-57, til 1946-49
    - ▶ Russells primære virksomhet etter ca. 1975
- ▶ Han fortsatte å skrive **ny musikk**,
  - ▶ og til å inspirere musikere over hele verden
  - ▶ tidlig på 1980-tallet med engelske musikere
    - ▶ som bl.a. Andy Sheppard, Ian Carr
- ▶ Etablerte Living Time Orchestra
  - ▶ tok opp igjen samarbeidet med Bill Evans
- ▶ Tar opp igjen arbeidet med LCC
  - ▶ 2001: Fjerde utgave utgitt – Andy Wasserman redaktør/tilrettelegger

The African Game 1986

- ▶ 1970-85
  - ▶ Da vi lærte mennesketreet å kjenne
  - ▶ fra Australopithecus til Homo
    - ▶ Lucy med venner
    - ▶ Ergaster, Habilis, Erectus, Sapiens
  - ▶ Out of Africa
  - ▶ Jakten på Eva
  - ▶ Tidstypisk bestilling
- ▶ Bestillingsverket *The African Game*
- ▶ Første
  - ▶ artist signet på «nye» Blue Note (Bruce Lindvall)
  - ▶ betegnet som The Living Time Orchestra
- ▶ En slags syntese av Russells verker?

salt peanuts*

66

The African Game 1986

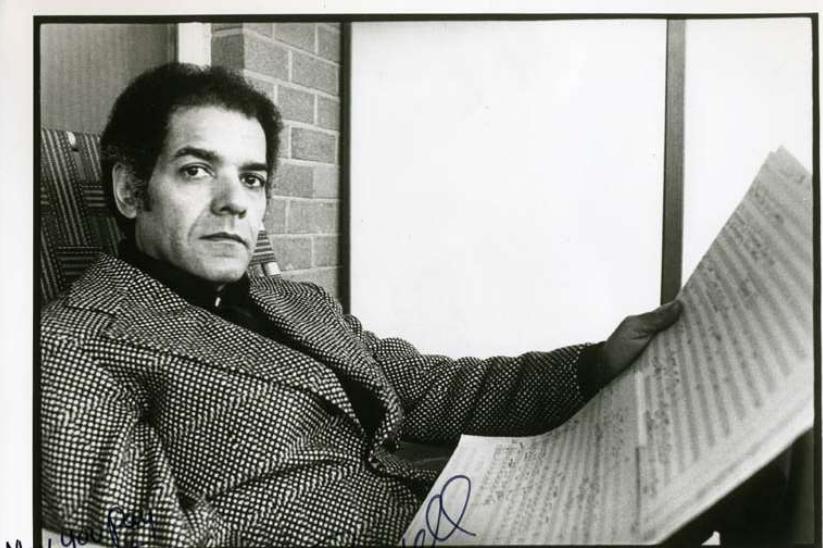
- ▶ Event I Organic Life On Earth Begins
- ▶ Event II The Paleolithic Game
- ▶ Event II Consciousness
- ▶ Event IV The Survival Game
- ▶ Event V The Human Sensing Of Unity With Great Nature
- ▶ Event VI African Empires
- ▶ Event VII Cartesian Man
- ▶ Event VIII The Mega Minimalist Age
- ▶ Event IX The Future?

salt peanuts*

The African Game 1986

George Russell med «The African Game»

salt peanuts*

The African Game

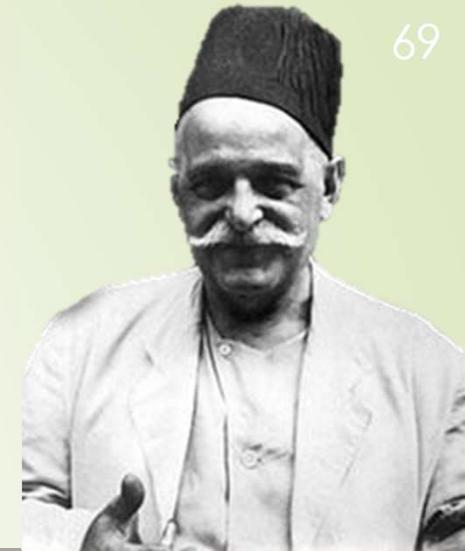
- ▶ Event VII – The Cartesian Man
- ▶ Liveinnspilling fra
  - ▶ Emmanuel Church, Boston MA
  - ▶ 18. juni 1983
  - ▶ utgitt 1985
- ▶ «People assume *The African Game* is about black evolution, but it's not. It's about *human evolution* because we're all Africans at the core»

Essensen i George Russells essens

- ▶ Samvirke og sammenheng mellom komponert musikk og improvisasjon
- ▶ Dynamikk og storytelling – kontroll
- ▶ Form, rytme og lag -- kontroll
- ▶ Skape rom og frihet for personlig utøvelse
  - ▶ Essensiell utøvelse
- ▶ Men viktigst av alt:
  - ▶ **Vær tro mot deg selv!**
  - ▶ **Follow your essence!**
- ▶ Strukturelle og organiserende (kompositoriske) begreper
  - ▶ Tonal gravitasjon
  - ▶ Horizontal – bevegelse, prosess, struktur
  - ▶ Vertikal – stasis, tilstand, gestalt
  - ▶ Events (Hendelser, momenter)
  - ▶ (Passing) Time – Living time
  - ▶ Dynamikk og utvikling

his own advice: “Follow your essence and don’t let anything or anybody talk you out of it. You’ll embark on a trip where you’ll come into contact with it, and it will take over.”

George Russell ❤️ Norge og Sverige

- ▶ 23. juni 1983: George Russell fyller 60 år
- ▶ En hilsen til Russell fra hans norske venner blir oversendt i forbindelse med dagen

you may well then imagine how overwhelmed with real feeling I became when during the afternoon of my 60th birthday on June 23rd, amidst the present opening ceremony at my home in Cambridge, as if by some pre-arranged, telepathic code, the postman rang the door buzzer at the most appropriate psychological moment with what was, for me, the most genuinely meaningful compliment I have ever received.

George

► 23. juni 198

► En hilsen til

You may well know the feeling I became aware of at my 60th birthday ceremony at a some pre-arranged door chological moment genuinely much received.

It is indeed difficult for me to feel worthy of being the recipient of the entire collection of good thoughts coming from you and so many of the other Norwegian great spirits represented on this noble scroll. For me, the scroll is the living embodiment of the generosity, depth of feeling and genuine open-heartedness of the essential Norwegian soul.

During the period I lived in Norway, I was the benefactor of this rich Norwegian essence.

Your impulses were a life giving food that not only saved my life but also permanently altered it. Norway is, for me, the spiritual homeland that I always knew existed but could never find.

This special feeling for Norway still prevails inside me and always will. The country manifested its beauty through you, its children. Therefore you are all family to me.

George Russell ❤️ Norge og Sverige

- ▶ 23. juni 1983: George Russell fyller 60 år
- ▶ En hilsen til Russell fra hans norske venner blir oversendt i forbindelse med dagen

Norge og Sverige ❤️ George Russell

The Force is strong in these ones!

- ▶ Gives you so much more to work with —Eric Dolphy
- ▶ George enlightened me about a different way of playing music, an analytical way which enabled me to go on learning about music on my own – Jan Garbarek
- ▶ Arbeidet med Russell har vært min beste skole – Jon Christensen
- ▶ *The Lydian Chromatic Concept* is one of the two most splendid books about music; the other is *My Musical Language* by Olivier Messiaen. ... I've been strongly influenced by the Lydian Concept ...
[The LCC is] not simply a musical method — ... it [is] a philosophy of music, or we might call it **poetry** – Toru Takemitsu
- ▶ The proof is in the **making of** the pudding! -- Johan Hauknes

Arven etter George Russell

- ▶ Masse musikk, selvfølgelig
- ▶ Flotte verker
  - ▶ ... men ..
- ▶ Men aller størst er det at han har utvidet og fornyet vår opplevelse av musikkens aller innerste mysterier
- ▶ Større enn noe annet, vil hans **lydiske kromatiske konsept** fortsette å inspirere mange nye musikere ...
- ▶ ... og inspirere til at disse skaper enda mer av ...
- ▶ **Det som noen av oss kaller vakker musikk!**

Arven etter George Russell

- ▶ Masse musikk, selvfølgelig
- ▶ Flotte verker
  - ▶ ... men ..
- ▶ Men aller størst er det at han har utvidet og fornyet vår opplevelse av musikkens aller innerste mysterier
- ▶ Større enn noe annet, vil hans **lydiske kromatikk** mange nye musikere ...
- ▶ ... og inspirere til at disse skaper enda mer
- ▶ **Det som noen av oss kaller vakker musikk!**

«**People can dismiss George's ideas all they want, but the evidence is there – in the music!»**

Hva nå?

- ▶ Nå skal du **glemme**
- ▶ **alt** du har hørt og lært i kveld –
- ▶ ... og så: Gå ut og **handle intuitivt**,
vel vitende at du har
- ▶ ... gjort dette til **en del av deg selv!**
- ▶ **Listen to the Silence ...
the silence deep inside yourself!**
- ▶ **Find, ... and then follow ... your essence!**

his own advice: “Follow your essence and don’t let anything or anybody talk you out of it. You’ll embark on a trip where you’ll come into contact with *it*, and it will take over.” **db**

The Force – kraften i **tonal gravitasjon** er

- ikke et mål i seg selv
- gir deg ingen svar om meningen med livet, universet, altet ... eller musikken

Kraften er

- et verktøy for å realisere kraften i deg selv

Begrenset av ‘simplifying assumptions’

- ‘Verden’ er en 12 TET-verden
- b5 ≡ #4

- ▶ Et postskript
- ▶ George Russell
  - ▶ Fra Miles Davis,
  - ▶ So What
  - ▶ og Ahmad Jamal
- ▶ til Morton Gould

- ▶ Russell mellom samtidsmusikk og jazz
  - ▶ Ved siden av John Lewis er George Russell den som har preget jazzens historie med sin **Third stream**

So What – (2003)

- ▶ George Russell and the Living Time Orchestra
- ▶ **The 80th Birthday Concert**
- ▶ **So What**
- ▶ Barbican Hall, London, June 13, 2003
- ▶ George Russell, lead, cond
Palle Mikkelborg, Stanton Davis, Stuart Brooks, tp
Dave Bergeron, tb, Richard Henry, b-tb
Chris Biscoe, as, Andy Sheppard, ts
Pete Hurt, baris, b-cl
Hiro Honshuku, fl
- ▶ Brad Hatfield, Steve Lodder, keys
Mike Walker, g
Bill Urmson, el-b
Richie Morales, dr, Pat Hollenbeck, perc

